

บทที่ 5

แนวทางการจัดตั้งศูนย์ราชการ

ตามที่คณะกรรมการพิจารณาจัดหาสถานที่ทำงานของหน่วยงานราชการ ในเขต กรุงเทพมหานครและเมืองหลัก ได้เสนอให้มีแนวทางในการจัดรูปแบบการใช้ที่ดินของหน่วยงานราชการในแต่ละระดับในแผนการใช้ที่ดินของรัฐในภาคตะวันออกในเมืองหลักจังหวัดชลบุรี โดยกำหนดให้พื้นที่บริเวณตำบลหนองไม้แดง อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรีซึ่งเป็นพื้นที่ของราชพัสดุ หมายเลขทะเบียน 169 มีเนื้อที่ประมาณ 800 ไร่ แต่ปัจจุบันได้ถูกใช้ประโยชน์ของพื้นที่ไปแล้วบางส่วน ดังนั้น ขนาดแปลงที่ดินที่เหลือประมาณ 633 ไร่ เป็นพื้นที่รองรับการขยายตัวของหน่วยงานในระดับจังหวัดและระดับภาค และจากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงได้นำแนวความคิดดังกล่าวมาเป็นสาเหตุของการศึกษาในครั้งนี้ เพื่อเสนอแนะแนวทางและรูปแบบของการใช้ที่ดินของรัฐในจังหวัดชลบุรี

จากการศึกษาถึงลักษณะการกระจายตัวและสภาพแวดล้อมของหน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจของจังหวัดชลบุรี สามารถวิเคราะห์ได้ถึงสาเหตุของปัญหาว่าเป็นอย่างไร ซึ่งจะส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพเกี่ยวกับการใช้ที่ดิน และการติดต่อกันราชการของประชาชน ดังนั้น เพื่อเป็นแนวทางของการจัดตั้งศูนย์ราชการต่อไปในอนาคต จึงสรุปโครงสร้างที่ทำให้เกิดปัญหาของหน่วยงานราชการ และรัฐวิสาหกิจของจังหวัดชลบุรี

โครงสร้างและปัญหาหลักของหน่วยงาน

1. โครงสร้างปัญหา ผลการศึกษาสามารถนำมาวิเคราะห์กำหนดโครงสร้างและความสัมพันธ์ของปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการใช้ที่ดินหน่วยงานของรัฐในจังหวัดชลบุรี ดังแสดงในแผนภูมิที่ 5.1 สรุปโครงสร้างสำคัญของปัญหาได้ดังนี้

1.1 สภาพทางกายภาพของชุมชนและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเจริญเติบโตของชุมชนเมืองชลบุรี มีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว จากการเร่งคว่นพัฒนาเศรษฐกิจตามแผนพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกในขณะที่จังหวัดชลบุรีมีบทบาทและศักยภาพที่เป็นศูนย์กลางทางคมนาคมขนส่งของภูมิภาค และมีพื้นฐานเชื่อมต่อการพัฒนาทั้งทางด้านอุตสาหกรรม เกษตรกรรม และการท่องเที่ยว นับได้ว่าได้ส่งผลให้ชุมชนขยายตัวหนาแน่นขึ้นทั้งในย่านการค้า และบริการเดิม

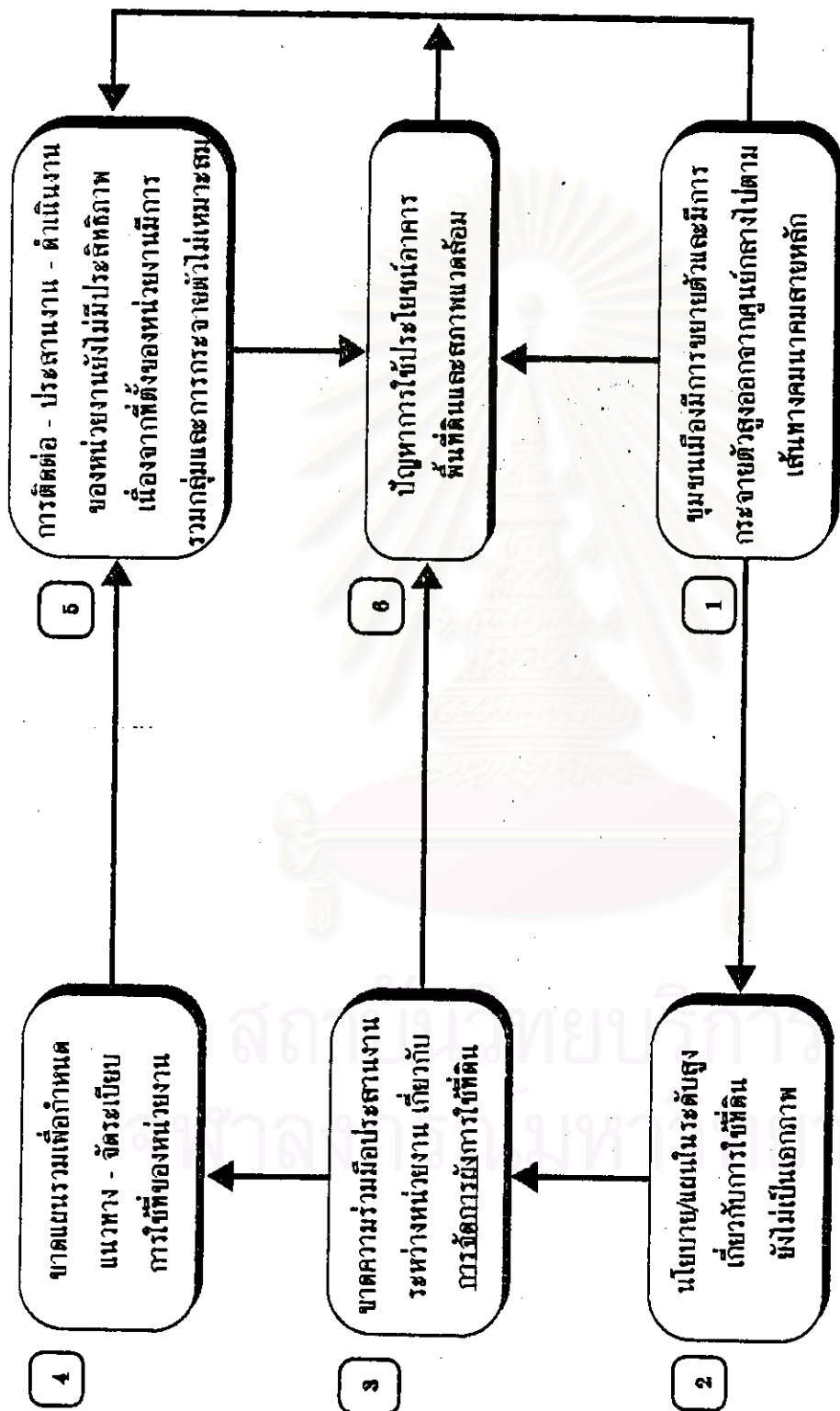
และกระจายตัวออกไปตามทิศทางที่กิจกรรมรวมทางเศรษฐกิจ มีแนวโน้มหรือกำลังเกิดขึ้นใน ขณะที่บริการโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคม-ขนส่ง สาธารณูปโภค สาธารณูปการ ของชุมชน รวมทั้งการที่หน่วยงานของรัฐมีการปรับตัวได้เข้าในด้านอาคารสถานที่ เพื่อรองรับภาระกิจที่ เพิ่มขึ้น จึงก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ต่อหน่วยงานของรัฐในจังหวัดชลบุรี

1.2 นโยบายและแผนที่เกี่ยวข้อง นโยบายและแผนเกี่ยวกับการใช้ที่ดินของหน่วยงานของรัฐในระดับที่เหนือขึ้นไป โดยเฉพาะระดับกระทรวง ทบวง กรม หรือระดับชาติ ยังขาด ความรับผิดชอบ และยังไม่เป็นเอกภาพ

1.3 ขาดการประสานงานระหว่างหน่วยงานราชการในระดับพื้นที่ หน่วยงาน ต่างๆ ในระดับพื้นที่และในแต่ละกลุ่มหน่วยงาน ยังขาดความร่วมมือประสานงานกันในการจัดวางผังการใช้ที่ดินให้เกิดประสิทธิภาพและประโยชน์สูงสุด นอกจากนี้ยังมีปัญหาด้านองค์กรที่จะทำหน้าที่ประสานพิจารณาตัดสินใจ และกำกับดูแลในการดำเนินงานเป็นไปอย่างเหมาะสมและมี ประสิทธิภาพ

1.4 หน่วยงานไม่มีแผนการใช้ที่ดิน หน่วยงานของรัฐในเมืองชลบุรียังขาดแผน รวมในการจัดระเบียบการใช้ที่ดินของหน่วยงานต่างๆ โดยเฉพาะในลักษณะที่เป็นแผนระยะ ปานกลาง และระยะยาว การขยายปรับปรุงอาคาร การจัดหาที่ดิน และการให้บริการพื้นฐาน

1.5 การกระจายของหน่วยงาน หน่วยงานของรัฐต่างๆ ถึงแม้ส่วนใหญ่ตั้งอยู่รวม กันในศูนย์ราชการและพื้นที่ใกล้ศูนย์ราชการ แต่ในทางกายภาพแล้วจะมีการกระจายตัวไปในพื้นที่ อย่างไม่เป็นระบบ และมีการติดต่อกันอย่างไม่สะดวก นอกจากนี้หน่วยงานที่ตั้งกระจายไปใน พื้นที่ชุมชน และรอบนอกชุมชน จากลักษณะทำเลที่ตั้งที่มีการกระจายดังกล่าว ทำให้บทบาท หน้าที่ของกลุ่มหน่วยงานไม่ชัดเจน ไม่สามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหรือ จัดระบบการ ใช้ที่ดินของหน่วยงานรัฐในอนาคต นอกจากนี้ลักษณะดังกล่าวยังส่งผลต่อการดำเนินงานโดย ทั่วไป ทำให้ระบบความเหมาะสมระหว่างหน่วยงานไม่ใกล้ชิด และการใช้ทรัพยากรทางการ บริหารเป็นไปในลักษณะไม่ประหยัดเท่าที่ควร

แผนภูมิที่ 5.1 โครงสร้างและความสัมพันธ์ของปัญหาการใช้ที่ดินหน่วยงานของรัฐ ในเมืองชลบุรี

2. สรุปปัญหาหลัก ปัญหาสำคัญในการใช้ที่ดินหน่วยงานของรัฐในเมืองชลบุรีที่ สำคัญ ได้แก่

2.1 กลุ่มปัญหาด้านทำเลที่ตั้ง และลักษณะการรวมกลุ่ม/กระจายตัวของหน่วยงาน ซึ่งยังไม่เป็นระเบียบเหมาะสม เนื่องจากในช่วงที่ผ่านมาเป็นไปตามความจำเป็น และขาดการ วางแผนในระยะยาว ทำให้เป็นผลเสียหายแก่ประสิทธิภาพทั้งในด้านการดำเนินงานและในการ ใช้ประโยชน์ที่ดิน ทั้งในปัจจุบันและในอนาคต สภาพของปัญหาที่เป็นอยู่มีดังนี้

2.1.1 การรวมกลุ่มของหน่วยงานต่างๆ ทั้งภายในอาคารศาลากลาง ใน บริเวณใกล้กับศูนย์ราชการหรือที่กระจายในชุมชนเมือง และกลุ่มที่กระจายออกไปจากกลุ่มชุมชน เมือง ยังไม่สามารถจำแนกกลุ่มบทบาทกิจกรรมได้ชัดเจน

2.1.2 หน่วยงานบางหน่วยงานที่ไม่มีความจำเป็นต้องติดต่อกับประชาชน ใช้ พื้นที่ในการดำเนินการค่อนข้างมาก หรือเป็นหน่วยงานไม่เหมาะสมที่จะตั้งอยู่ภายในบริเวณ พื้นที่ ใกล้ศูนย์ราชการหรือชุมชน เนื่องจากมีพื้นที่อย่างจำกัด

2.2 กลุ่มปัญหาด้านกายภาพ สภาพแวดล้อม และความเหมาะสมในการขยายตัว ของหน่วยงานอันเป็นปัญหาที่เป็นผลกระทบโดยตรงต่อการดำเนินงานในปัจจุบัน และการขยายตัว ของหน่วยงานในอนาคต กลุ่มปัญหาดังกล่าวประกอบด้วย

2.2.1 ปัญหาการใช้ที่ดิน สภาพแวดล้อม และภูมิทัศน์ ปัญหาดังกล่าวจะ ปรากฏโดยทั่วไปทั้งภายในศูนย์ราชการ และหน่วยงานที่ตั้งอยู่นอกศูนย์ราชการการใช้ที่ดินของ หน่วยงานต่างๆ กระจายตัวไปในทางราบ มีความหนาแน่นต่ำ โดยขาดแผนรวม และไม่ได้รับการ พิจารณาความเหมาะสมเท่าที่ควร มีกิจกรรมหลายประเภทปะปนกัน มีอาคารบ้านพักรวมอยู่ใน บริเวณและกระจายอยู่นอกหน่วยงาน การจัดสรรพื้นที่ดินในแต่ละหน่วยงานยังไม่สมดุลกับ กิจกรรมและความจำเป็น นอกจากนี้ยังมีลักษณะการวางผังอย่างเป็นเอกเทศ ตลอดจนสภาพ- แวดล้อมและภูมิทัศน์ของศูนย์ราชการโดยรวม ยังต้องได้รับการปรับปรุงอีกเป็นอย่างมาก

สำหรับหน่วยงานที่ตั้งอยู่ในย่านศูนย์กลางธุรกิจหนาแน่น ทำให้ไม่ สะดวกเหมาะสมแก่การดำเนินงานและเป็นข้อจำกัดแก่การขยายตัว

2.2.2 ปัญหาการใช้ประโยชน์อาคาร มีปัญหาเกิดขึ้นกับหน่วยงานทั้งราชการ บริหารส่วนภูมิภาค ราชการบริหารส่วนกลาง และรัฐวิสาหกิจ ด้านความเพียงพอของพื้นที่ทำงาน หน่วยงานที่มีปัญหามากมี หน่วยงานส่วนภูมิภาค 10 หน่วยงาน ส่วนกลาง 5 หน่วยงาน และ รัฐวิสาหกิจ 2 หน่วยงาน ด้านสภาพความชำรุดทรุดโทรม ส่วนใหญ่จะเป็นปัญหาไม่มาก

2.2.3 ปัญหาด้านกรรมสิทธิ์ครอบครองที่ดิน มีหน่วยงานถึง 6 หน่วยงาน มีปัญหาด้านกรรมสิทธิ์ที่ดิน-อาคาร โดยหน่วยงานขอใช้อาคารและสถานที่ของมูลนิธิรวมใจชน 2 หน่วยงาน ต้องเช่าจากเอกชน 4 หน่วยงาน

2.2.4 ปัญหาด้านสาธารณูปโภค-สาธารณูปการพื้นฐาน หน่วยงานส่วนมาก จะขาดสาธารณูปโภค คือ โทรศัพท์ และน้ำประปา ไม่เพียงพอ ที่จอดรถไม่เพียงพอ ส่วนใหญ่ ต้องอาศัยมิวถนนวนสาธารณะ ระบบถนนและทางสัญจรยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ ทั้งในด้าน โครงข่าย สภาพและความกว้างของผิวจราจร ทำให้เกิดปัญหาการจราจรติดขัด

2.3 ปัญหาที่อยู่อาศัย จากผลการสำรวจแล้วนำมาวิเคราะห์ถึงปัญหาของที่อยู่อาศัยของข้าราชการซึ่งจะมีแทบทุกหน่วยงานที่มีปัญหาคือ

2.3.1 ปัญหาความไม่พอเพียงของบ้านพัก ปัจจุบันบ้านพักที่รัฐจัดให้เป็นสวัสดิการแก่ข้าราชการมีจำนวนน้อย และไม่เพียงพอกับจำนวนผู้เข้าอยู่อาศัยและความต้องการของข้าราชการหน่วยงานราชการบริหารส่วนภูมิภาค ร้อยละ 93.15 มีบ้านพักไม่เพียงพอ ส่วนราชการบริหารส่วนกลาง ร้อยละ 73.69 มีบ้านพักไม่เพียงพอ และหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 20 มีบ้านพักไม่เพียงพอ

2.3.2 ปัญหาความไม่เหมาะสมของอาคาร บ้านพักข้าราชการส่วนใหญ่เป็นบ้านเก่ามีอายุการใช้งานมานาน ขณะเดียวกันก็ไม่ค่อยได้รับงบประมาณในการบำรุงรักษา ซ่อมแซม ซึ่งการจัดให้ข้าราชการเข้าพักอาศัยในบ้านที่ทรุดโทรม ย่อมส่งผลกระทบต่อสภาพความเป็นอยู่ของข้าราชการให้ด้วยคุณภาพ

2.3.3 ปัญหาที่ตั้งบ้านพักไม่เหมาะสม บ้านพักส่วนใหญ่มีลักษณะของการกระจายกันอยู่ ทำให้การพัฒนาสาธารณูปโภค และสิ่งอำนวยความสะดวกหรือสวัสดิการต่างๆ ที่จำเป็นต่อการอยู่อาศัยไม่สามารถทำได้อย่างเป็นระบบและทั่วถึง

2.3.4 ปัญหาขนาดของที่ดินสร้างบ้านพักไม่เหมาะสม จะเห็นได้จากการใช้ที่ดินปลูกสร้างบ้านพักส่วนใหญ่เป็นบ้านเดี่ยว มีผลทำให้ที่ดินสำหรับสร้างบ้านพักในปัจจุบันซึ่งมีอยู่อย่างจำกัด ไม่สามารถนำมาใช้สร้างบ้านพักเพิ่มเติมได้

แนวทางการแก้ไข้ปัญหา

แนวทางการแก้ไข้ปัญหาของจังหวัดชลบุรี เพื่อให้การทำงานของหน่วยงานราชการ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และประชาชนได้รับความสะดวกในการติดต่องานราชการ การเตรียมการรองรับ แก้ไข้ปัญหาในอนาคตควรมีการวางแผน คือ การจัดรูปแบบการใช้ที่ดินของหน่วยงานรัฐ โดยย้ายศูนย์ราชการหลัก (ศาลากลาง) ออกไปตั้งบริเวณที่กำหนดให้เป็นพื้นที่รองรับการขยายตัวของหน่วยงานราชการ คือ บริเวณตำบลหนองไม้แดง โดยการจัดกลุ่มหน่วยงานที่มีความสัมพันธ์ในการติดต่อประสานงาน และย้ายหน่วยงานที่ปัจจุบันมีปัญหาและหน่วยงานที่คาดว่าจะมีปัญหาในอนาคตที่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงาน การประสานงาน และการให้บริการประชาชน ดังมีแนวทางการแก้ไข้ปัญหา ดังนี้

1. แนวทางการจัดกลุ่มหน่วยงาน

1.1 หลักเกณฑ์แนวทางการจัดรวมกลุ่มหน่วยงาน จากแนวความคิดของการจัดตั้งศูนย์ราชการของจังหวัดชลบุรีนั้นจะมีลักษณะการจัดกลุ่มหน่วยงานในศูนย์ราชการ 2 ศูนย์ คือ ศูนย์ราชการหลัก และศูนย์ราชการรอง ดังนั้น การจัดรูปแบบของศูนย์ราชการจะต้องมีหลักเกณฑ์ที่สำคัญมาประกอบการพิจารณาว่าควรมีรูปแบบ และบทบาทของศูนย์ราชการในอนาคต คือ เป็นหน่วยงานที่มีความจำเป็นและเพื่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน และการติดต่อประสานงานระหว่างหน่วยงานของรัฐครอบคลุมในทุกระดับ มีความสะดวกของประชาชนในการติดต่อใช้บริการจากหน่วยงาน มีความสอดคล้องและลักษณะเฉพาะของกิจกรรมของหน่วยงานและนโยบายของศูนย์ราชการในระดับต่างๆ โดยเฉพาะด้านการใช้ที่ดินซึ่งมีอยู่อย่างจำกัด และเพื่อสภาพแวดล้อมที่ดี ตลอดจนนโยบายและแผนงานในอนาคตต่างๆ

1.1.1 หน่วยงานของรัฐที่ควรตั้งอยู่ในบริเวณศูนย์ราชการหลัก

1.1.1.1 หน่วยงานระดับจังหวัด

1.1.1.1.1 กลุ่มหน่วยงานอาคารศาลากลาง เป็นหน่วยงานบริหารและอำนวยการ มีความจำเป็นต้องติดต่อประสานงานกับหน่วยงานกันอย่างใกล้ชิด

1.1.1.1.2 กลุ่มอาคารศาลและอัยการ เป็นกลุ่มหน่วยงานที่ตั้งอยู่ในพื้นที่บริเวณเดียวกับอาคารศาลากลาง เป็นกลุ่มที่มีลักษณะหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกัน

1.1.1.1.3 กลุ่มอาคารบริการ เป็นกลุ่มของหน่วยงานที่ให้บริการที่ตั้งอยู่ในพื้นที่บริเวณเดียวกับอาคารศาลากลาง ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

- กลุ่มที่ให้บริการประชาชน
- กลุ่มที่ให้บริการหน่วยงานราชการ

1.1.1.1.4 กลุ่มอาคารเฉพาะด้าน เป็นหน่วยงานที่มีลักษณะงานเฉพาะในการปฏิบัติงาน

1.1.1.2 หน่วยงานระดับภาค/อนุภาค จะต้องเป็นหน่วยงานบริหาร-
อำนวยการ และหน่วยงานบริการ เฉพาะที่มีภาระกิจเกี่ยวข้องโดยตรง และจำเป็นต้องตั้งอยู่ใน
บริเวณศูนย์ราชการ ทั้งนี้เนื่องจากบริเวณพื้นที่ของศูนย์ราชการหลักมีจำกัด

1.1.2 หน่วยงานของรัฐที่ควรตั้งอยู่ในบริเวณศูนย์ราชการรอง

1.1.2.1 หน่วยงานระดับจังหวัด ควรเป็นหน่วยงานที่มีลักษณะงานที่
ให้บริการประชาชน

1.1.2.2 หน่วยงานระดับภาค ควรเป็นหน่วยงานที่มีลักษณะงานบริหาร
และบริการ

1.1.2.3 หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ ควรเป็นหน่วยงานที่ให้บริการ
ประชาชนเป็นหลัก

1.2 การจัดกลุ่มหน่วยงาน

จากผลการวิเคราะห์ตามหลักเกณฑ์ของการรวมกลุ่มหน่วยงานของรัฐตาม
แนวทางการจัดตั้งศูนย์ราชการหลัก และศูนย์ราชการรองในภาพรวมสามารถจัดกลุ่มได้ดังนี้

1.2.1 บริเวณศูนย์ราชการหลัก

1.2.1.1 อาคารศาลากลาง

1.2.1.1.1 สำนักงานจังหวัดชลบุรี

1.2.1.1.2 ผู้ตรวจการส่วนท้องถิ่น

1.2.1.1.3 อำจังหวัดชลบุรี

1.2.1.1.4 สรรพสามติจังหวัด

1.2.1.1.5 สรรพากรจังหวัด

1.2.1.1.6 สหกรณ์จังหวัด

1.2.1.1.7 ประมงจังหวัด

1.2.1.1.8 ปศุสัตว์จังหวัด

- 1.2.1.1.9 ป่าไม้จังหวัด
- 1.2.1.1.10 ศึกษาธิการจังหวัด
- 1.2.1.1.11 สาธารณสุขจังหวัด
- 1.2.1.1.12 สำนักงานเกษตรจังหวัด
- 1.2.1.1.13 พัฒนาชุมชนจังหวัด
- 1.2.1.2 กลุ่มอาคารรวมบริการประชาชน ซึ่งแบ่งได้ดังนี้
  - 1.2.1.2.1 ที่ดินจังหวัด
  - 1.2.1.2.2 ผังเมืองจังหวัด
  - 1.2.1.2.3 ราชพัสดุจังหวัด
  - 1.2.1.2.4 ตั๋วรถจังหวัด
  - 1.2.1.2.5 ประชาสัมพันธ์จังหวัด
  - 1.2.1.2.6 สถิติจังหวัด
  - 1.2.1.2.7 ปฏิรูปที่ดินจังหวัด
  - 1.2.1.2.8 แรงงานและสวัสดิการสังคม
  - 1.2.1.2.9 จัดหางานจังหวัด
  - 1.2.1.2.10 ประชาสงเคราะห์จังหวัด
  - 1.2.1.2.11 อุตสาหกรรมจังหวัด
  - 1.2.1.2.12 ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด
  - 1.2.1.2.13 สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัด
  - 1.2.1.2.14 ประกันภัยจังหวัด
  - 1.2.1.2.15 ตรวจบัญชีสหกรณ์จังหวัด
  - 1.2.1.2.16 สำนักงานพาณิชย์จังหวัด
  - 1.2.1.2.17 ประกันสังคมจังหวัด
  - 1.2.1.2.18 ขนส่งจังหวัด
  - 1.2.1.2.19 โยธาธิการจังหวัด
- 1.2.1.3 กลุ่มอาคารรวมบริการหน่วยงานราชการ
  - 1.2.1.3.1 คลังจังหวัด
  - 1.2.1.3.2 เสมียนตราจังหวัด

ตารางที่ 5.1 หลักเกณฑ์การจัดกลุ่มหน่วยงานของรัฐ

ทำเนียบที่ตั้ง	ลักษณะงาน	ความถี่ปีในการติดต่อประสานงานระหว่างหน่วยงาน	หมายเหตุ
1. บริเวณศูนย์ราชการหลัก <ul style="list-style-type: none"> • ระดับจังหวัด <ul style="list-style-type: none"> - อาคารศาลากลาง - กลุ่มอาคารศาล, อัยการ - กลุ่มอาคารสำนักงาน <ul style="list-style-type: none"> ◆ กลุ่มให้บริการประชาชน ◆ กลุ่มให้บริการหน่วยงานราชการ - กลุ่มอาคารเฉพาะด้าน 	บริหาร - สำนักงาน บริหาร-บริการ บริการ บริการ กิจกรรมเฉพาะ	มาก มีเฉพาะหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ปานกลาง ปานกลาง น้อย	ครอบคลุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้วยกัน ครอบคลุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้วยกัน โดยอาจแบ่งแยกออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มอาคารศาล และกลุ่มอาคารอัยการ ความเป็นหน่วยงานที่รับเป็นสื่อมาตั้งภายในศูนย์ราชการ ความเป็นหน่วยงานที่รับเป็นสื่อมาตั้งภายในศูนย์ราชการ ความเป็นหน่วยงานที่รับเป็นสื่อมาตั้งภายในศูนย์ราชการ
• ระดับภาค/ภูมิภาค <ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มอาคารบริหาร - กลุ่มอาคารบริการ <ul style="list-style-type: none"> ◆ กลุ่มอาคารบริการประชาชน ◆ กลุ่มให้บริการหน่วยงานราชการ 	บริหาร-สำนักงาน บริการ บริการ	มาก-ปานกลาง มาก-ปานกลาง มาก-ปานกลาง	ความเป็นหน่วยงานที่รับเป็นสื่อมาตั้งภายในศูนย์ราชการ ความเป็นหน่วยงานที่รับเป็นสื่อมาตั้งภายในศูนย์ราชการ ความเป็นหน่วยงานที่รับเป็นสื่อมาตั้งภายในศูนย์ราชการ
2. ศูนย์ราชการรอง <ul style="list-style-type: none"> • ระดับภาค/ภูมิภาค <ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มอาคารบริหาร - กลุ่มอาคารบริการ 	บริหาร บริการ บริการ	มาก-ปานกลาง น้อย น้อย	ความเป็นหน่วยงานที่รับเป็นสื่อมาตั้งใหม่ ความเป็นหน่วยงานที่รับเป็นสื่อมาตั้งใหม่ ความเป็นหน่วยงานที่รับเป็นสื่อมาตั้งใหม่
3. วัสดุทางกิจ	บริการ	น้อย	ความเป็นหน่วยงานที่ให้บริการประชาชนเป็นหลัก

- 1.2.1.4 กลุ่มอาคารหน่วยงานอิสระและอาคารศาล
  - 1.2.1.4.1 ศาลจังหวัด
  - 1.2.1.4.2 ศาลแขวงจังหวัด
  - 1.2.1.4.3 ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัด
  - 1.2.1.4.4 สำนักงานคุมประพฤติจังหวัด
  - 1.2.1.4.5 สถานพินิจและคุ้มครองเด็กจังหวัด
  - 1.2.1.4.6 สำนักงานอัยการจังหวัด
  - 1.2.1.4.7 สำนักงานอัยการสูงสุดเขต 2
- 1.2.1.5 กลุ่มอาคารเฉพาะด้าน
  - 1.2.1.5.1 เร่งรัดพัฒนาชนบทจังหวัด
  - 1.2.1.5.2 แขวงทางหลวงจังหวัด

1.2.2 บริเวณศูนย์ราชการรอง

- 1.2.2.1 กลุ่มอาคารหน่วยงานบริการระดับจังหวัด
  - 1.2.2.1.1 สำนักงานที่ดินจังหวัดสาขา
- 1.2.2.2 กลุ่มอาคารหน่วยงานบริหารระดับภาค

2. หน่วยงานที่ควรย้ายที่ตั้ง

จากการศึกษาได้เสนอแนวความคิดของการใช้ประโยชน์ที่ดินของรัฐในจังหวัดชลบุรี โดยการย้ายอาคารศาลากลางออกจากบริเวณเดิม ไปอยู่บริเวณศูนย์ราชการหนองไม้แดง และหน่วยงานที่มีปัญหา ซึ่งหน่วยงานที่ต้องพิจารณาในการย้าย โดยพิจารณาจากปัญหาและข้อจำกัดในการพิจารณาถึงการย้าย และเตรียมพื้นที่รองรับที่เหมาะสมในอนาคต

2.1 เกณฑ์ในการพิจารณาย้ายหน่วยงาน

2.1.1 กรรมสิทธิ์อาคารและที่ดิน จากการศึกษาพบว่า หน่วยงานต่างๆ ของจังหวัดชลบุรีมีลักษณะการครอบครองที่ดิน และอาคารที่แตกต่างกัน คือ

- 2.1.1.1 เป็นเจ้าของอาคาร ที่ดิน และเจ้าของที่ดิน และเป็นที่ราชพัสดุ
- 2.1.1.2 เป็นเจ้าของเฉพาะอาคาร ไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน
- 2.1.1.3 อาศัยที่ทำการของหน่วยงานอื่น
- 2.1.1.4 ไม่มีทั้งที่ดินและอาคาร (เช่า)

ลักษณะการถือครองที่มีปัญหา จะส่งผลกระทบต่อค่าประเมินการของหน่วยงานทั้งในปัจจุบันและอนาคต โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีการอาศัย (หน่วยงานที่ต่างสังกัด) นั้น สมควรได้รับการพิจารณาการแก้ไขอันดับแรก โดยจัดหาที่ดินและอาคารให้แก่หน่วยงานดังกล่าว

2.1.2 การใช้ประโยชน์อาคาร ปัญหานี้จะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของหน่วยงาน จากการศึกษาพบว่าปัญหาของแต่ละหน่วยงาน จะมีปัญหาความไม่เพียงพอของพื้นที่ทำงาน พื้นที่ให้บริการประชาชน พื้นที่จอดรถ และความไม่เหมาะสมของอาคารต่อกิจกรรมของหน่วยงาน ความไม่เพียงพอและเหมาะสมดังกล่าว จำต้องได้รับการพิจารณาทั้งในสภาพที่เป็นอยู่ และความสามารถของการรองรับในอนาคต ควรพิจารณาในการย้ายหน่วยงาน

2.1.3 โครงการย้ายหรือขยายของหน่วยงาน จากการศึกษาพบว่า มีหลายหน่วยงานที่มีโครงการที่จะย้ายหรือขยายหน่วยงาน ตลอดจนหน่วยงานที่มีปัญหามาก ซึ่งยังไม่ได้จัดหาที่ดินหรือยังไม่มีแผนหรือโครงการใดๆ เลย

2.1.4 ความเหมาะสมของที่ตั้ง หน่วยงานที่มีปัญหาของที่ตั้งไม่เหมาะสม ซึ่งส่งผลกระทบต่อปฏิบัติงาน การประสานงาน ตลอดจนการติดต่อประสานงาน และการเดินทางมาทำงานของข้าราชการ

2.2 หน่วยงานที่ควรย้ายจากที่ตั้งเดิม

สำหรับหน่วยงานของจังหวัดชลบุรี ซึ่งจากการพิจารณาดังกล่าว ที่ควรมีการย้ายที่ตั้งใหม่ คือ

2.2.1 หน่วยงานในบริเวณอาคารศาลากลาง เนื่องจากการศึกษาคั้งนี้ได้เสนอให้มีการย้ายหน่วยงานในบริเวณอาคารศาลากลางออกทั้งหมด จะประกอบไปด้วยหน่วยงาน 3 ประเภท คือ

2.2.1.1 หน่วยงานราชการส่วนภูมิภาค จำนวน 18 หน่วยงาน

2.2.1.1.1 สำนักงานจังหวัดชลบุรี

2.2.1.1.2 ผู้ตรวจการส่วนท้องถิ่น

2.2.1.1.3 เสมียนตราจังหวัด

2.2.1.1.4 จำจังหวัด

2.2.1.1.5 โยธาธิการจังหวัด

2.2.1.1.6 พัฒนาชุมชนจังหวัด

- 2.2.1.1.7 คลังจังหวัด
- 2.2.1.1.8 สรรพสามิตจังหวัด
- 2.2.1.1.9 สรรพากรจังหวัด
- 2.2.1.1.10 ราชทัณฑ์จังหวัด
- 2.2.1.1.11 สัสดีจังหวัด
- 2.2.1.1.12 ประชาสัมพันธ์จังหวัด
- 2.2.1.1.13 ประมงจังหวัด
- 2.2.1.1.14 ปศุสัตว์จังหวัด
- 2.2.1.1.15 ป่าไม้จังหวัด
- 2.2.1.1.16 ศึกษาธิการจังหวัด
- 2.2.1.1.17 จัดหางานจังหวัด
- 2.2.1.1.18 ประชาสงเคราะห์จังหวัด

2.2.1.2 หน่วยงานศาลและอัยการ

- 2.2.1.2.1 อัยการจังหวัด
- 2.2.1.2.2 อัยการสูงสุด
- 2.2.1.2.3 ศาลจังหวัดชลบุรี

2.2.1.3 หน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่น ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด

2.2.2 สำนักงานที่ดินจังหวัด ปัจจุบันขาดพื้นที่สำหรับขยายหน่วยงาน และพื้นที่จอดรถสำหรับประชาชนที่มาติดต่อไม่เพียงพอ ต้องนำรถจอดบริเวณริมถนนวชิรปราการ ซึ่งมีปัญหาของการจราจรติดขัด ทำให้เกิดปัญหามากขึ้น สำหรับหน่วยงานนี้ควรที่จะได้รับการขยายหน่วยงานไปอยู่ในบริเวณศูนย์ราชการแห่งใหม่ สำหรับหน่วยงานเดิมควรเป็นลักษณะของสาขาย่อยให้บริการประชาชน

2.2.3 หน่วยงานที่เช่าอาคารของเอกชน ซึ่งประกอบไปด้วย

- 2.2.3.1 สำนักงานปฏิรูปที่ดินจังหวัด
- 2.2.3.2 สำนักงานประกันภัยจังหวัด
- 2.2.3.3 เจ้าท่าภูมิภาคที่ 6 ชลบุรี

2.2.4 หน่วยงานที่ใช้พื้นที่อาคารหน่วยงานอื่น ที่ไม่ใช่หน่วยงานในกระทรวงเดียวกัน ประกอบไปด้วย 2 หน่วยงาน

2.2.4.1 สำนักงานผังเมืองจังหวัด

2.2.4.2 สำนักงานสถิติจังหวัด

2.2.5 สำนักงานสรรพากรจังหวัด ปัจจุบันใช้พื้นที่ของสำนักงานสรรพากร เขต 2 ชลบุรี และมีปัญหาของพื้นที่ทำงานไม่พอเพียง และสำนักงานสรรพากรอำเภอเมืองใช้พื้นที่ร่วมอยู่ด้วย ซึ่งปัจจุบันมีปัญหาของพื้นที่บริการและทำงานไม่เพียงพอด้วย

2.2.6 สทภรณ์จังหวัด ปัจจุบันย้ายออกจากอาคารศาลากลาง เนื่องจากพื้นที่ทำงานคับแคบ ไม่เพียงพอสำหรับทำงาน ไปอยู่พื้นที่ของศูนย์ฝึกอบรมสทภรณ์ที่ 9 ชลบุรี

2.2.7 สำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคม หน่วยงานนี้ตั้งอยู่บริเวณที่ไกลจากศูนย์ราชการซึ่งตั้งอยู่ในอำเภอศรีราชา มีปัญหาการเดินทางมาติดต่อประสานงานกับหน่วยงานอาคารศาลากลาง เพราะที่ตั้งของหน่วยงานอยู่ไกล และปัจจุบันมีโครงการปรับปรุงและขยายหน่วยงาน

2.2.8 สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด ใช้พื้นที่ร่วมอยู่กับศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคตะวันออก

2.2.9 สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด ใช้พื้นที่ร่วมอยู่กับศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคตะวันออก

2.2.10 สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดชลบุรี ใช้พื้นที่ร่วมกับสถานีพัฒนาที่ดินเขต 2 ชลบุรี

2.2.11 สาธารณสุขจังหวัดชลบุรี ปัจจุบันใช้พื้นที่ร่วมอยู่กับสำนักงานควบคุมโรคติดต่อเขต 3 ชลบุรี

2.2.12 สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์จังหวัดชลบุรี ปัจจุบันใช้พื้นที่อาคารของสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ภูมิภาคที่ 9 ชลบุรี

2.2.13 ศาลแขวงชลบุรี ปัจจุบันขาดพื้นที่สำหรับขยายหน่วยงาน และอาคารพื้นที่ทำงานคับแคบมาก และมีโครงการที่จะขยายหน่วยงาน

2.2.14 สถานีตรวจอากาศชลบุรี มีปัญหาที่ตั้งไม่เหมาะสมล้อมรอบไปด้วยอาคารสูง

2.2.15 สำนักงานการค้าภายในจังหวัด และสำนักงานทะเบียนการค้า ใช้พื้นที่อาคารทำงานของสำนักงานพาณิชย์จังหวัด

2.2.16 ทัชชสถานหญิงชนบุรี ที่ตั้งมีความขัดแย้งกับการใช้ประโยชน์ที่ดิน โดยรอบ และมีโครงการย้ายออกจากพื้นที่เดิมไปหาพื้นที่แห่งใหม่

2.2.17 เรือนจำกลางชนบุรี มีปัญหาเรื่องที่ตั้งไม่เหมาะสมมีความขัดแย้งกับการใช้ประโยชน์ที่ดินโดยรอบ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5.2 แสดงหน่วยงานราชการบริหารส่วนภูมิภาคที่มีปัญหา

ลำดับ	หน่วยงาน	กรณีข้อพิพาท ในศาลปกครอง	การใช้ประโยชน์ สาธารณะ	โครงสร้าง อัยการ-อัยยา	ความเหมาะสม ของที่ตั้ง	แนวทางการแก้ไข
1	สำนักงานจังหวัด	-	X	-	-	ย้ายออกจากที่เดิม
2	ผู้ตรวจการส่วนท้องถิ่น	-	X	-	-	ย้ายออกจากที่เดิม
3	เขมบอราชจังหวัด	-	X	-	-	ย้ายออกจากที่เดิม
4	จำจังหวัด	-	X	-	-	ย้ายออกจากที่เดิม
5	สำนักงานโยธาธิการจังหวัด	-	-	-	-	ย้ายออกจากที่เดิม
6	สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด	-	X	-	-	ย้ายออกจากที่เดิม
7	สำนักงานสวัสดิการและพัฒนาชุมชนจังหวัด	-	-	-	-	ย้ายออกจากที่เดิม
8	สำนักงานที่ดินจังหวัด	-	-	-	-	ที่เดิม
9	สำนักงานผังเมืองจังหวัด	X	-	-	-	ขยายไปอยู่ริมทางใหม่
10	สำนักงานคลังจังหวัด	-	X	-	-	ย้ายออกจากที่เดิม
11	สำนักงานสรรพสามิตจังหวัด	-	X	-	-	ย้ายออกจากที่เดิม
12	สำนักงานสรรพากรจังหวัด	X	X	-	-	ย้ายออกจากที่เดิม
13	สำนักงานราชทัณฑ์จังหวัด	-	X	-	-	ย้ายออกจากที่เดิม
14	สำนักงานสถิติจังหวัด	-	X	-	-	ย้ายออกจากที่เดิม
15	สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัด	-	X	-	-	ย้ายออกจากที่เดิม
16	สำนักงานสถิติจังหวัด	X	-	-	-	ย้ายออกจากที่เดิม
17	สำนักงานกฤษฎีกาจังหวัด	X	X	-	-	ย้ายออกจากที่เดิม
18	สำนักงานประมงจังหวัด	-	X	-	-	ย้ายออกจากที่เดิม
19	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด	-	X	-	-	ย้ายออกจากที่เดิม
20	สำนักงานป่าไม้จังหวัด	-	-	-	-	ย้ายออกจากที่เดิม

ตารางที่ 5.2 (ต่อ)

ลำดับ	หน่วยงาน	กรมสถิติ ในภาครัฐระดับ	การใช้ประโยชน์ อาคาร	โครงการ สมัย-สมัย	ความเหมาะสม ของที่ตั้ง	แผนยุทธศาสตร์ นโยบาย
21	สำนักงานปฏิรูปที่ดินจังหวัด	X	-	-	-	ข้าราชการที่คลังเดิม
22	สำนักงานพัฒนาที่ดินจังหวัด	X	X	-	-	ข้าราชการที่คลังเดิม
23	สำนักงานเกษตรจังหวัด	-	-	-	-	ที่คลังเดิม
24	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด	-	X	-	-	ข้าราชการที่คลังเดิม
25	สำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคม	-	-	-	X	ข้าราชการที่คลังเดิม
26	สำนักงานจัดหางานจังหวัด	X	X	-	-	ข้าราชการที่คลังเดิม
27	สำนักงานประกันสังคมจังหวัด	-	-	-	-	ที่คลังเดิม
28	สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัด	-	X	-	-	ข้าราชการที่คลังเดิม
29	สำนักงานขนส่งจังหวัด	-	-	-	-	ข้าราชการที่คลังเดิม
30	สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด	X	-	-	-	ที่คลังเดิม
31	ทรัพยากรจังหวัด	X	-	-	-	ข้าราชการที่คลังเดิม
32	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด	-	X	-	-	ข้าราชการที่คลังเดิม
33	สำนักงานพาณิชย์จังหวัด	-	-	-	-	ข้าราชการที่คลังเดิม
34	สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด	-	-	-	-	ที่คลังเดิม
35	สำนักงานประกันสังคมจังหวัด	X	-	-	-	ที่คลังเดิม
36	สำนักงานตรวจบัญชีการคลังจังหวัด	X	-	-	X	ข้าราชการที่คลังเดิม ข้าราชการที่คลังเดิม

ตารางที่ 5.3 แผนงานหน่วยงานราชการส่วนกลางที่ไม่มีลูก

ลำดับ	หน่วยงาน	กรณีศึกษาใน สถานการณ์ต้น	การใส่โปรแกรม รายการ	โครงการ ย้าย-ขยาย	ความเหมาะสม ของพื้นที่	ข้อเสนอแนะ โดยรอบ	แนวทางการแก้ไข
1	สำนักงานสรรพสามิตเขต 2	-	-	-	-	-	ที่คลังเดิม
2	สำนักงานสรรพสามิตเขต 2	-	-	-	-	-	ที่คลังเดิม
3	ศูนย์สื่อสารเขต 2	-	-	-	-	-	ย้ายออกจากที่คลังเดิม
4	เรือนจำกลางชลบุรี	-	-	-	X	X	ย้ายออกจากที่คลังเดิม
5	ทัณฑสถานหญิงชลบุรี	-	-	X	X	X	ย้ายออกจากที่คลังเดิม
6	ศูนย์ช่วยเหลือทางวิชาการ	-	-	-	-	-	ที่คลังเดิม
7	พัฒนาชุมชนเขตที่ 2 ชลบุรี	-	-	-	-	-	ที่คลังเดิม
8	ภาคตะวันออก	-	-	-	-	-	ที่คลังเดิม
9	สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน	-	-	-	-	-	ที่คลังเดิม
10	ภูมิภาคที่ 2 ชลบุรี	-	-	-	-	-	ที่คลังเดิม
11	ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจที่ 2	-	-	-	-	-	ที่คลังเดิม
12	สำนักงานตรวจบัญชีการคลัง	-	-	-	-	-	ที่คลังเดิม
	ภูมิภาคที่ 9	-	-	-	-	-	ที่คลังเดิม
	สำนักงานเขตพื้นที่ 9	-	-	-	-	-	ที่คลังเดิม
	สำนักงานโครงการชลประทาน	-	-	-	-	-	ที่คลังเดิม
	จังหวัด	-	-	-	-	-	ที่คลังเดิม

ตารางที่ 5.3 (ต่อ)

ลำดับ	หน่วยงาน	กรณีอยู่ใน อาคารและที่อื่น	การใช้ประโยชน์ อาคาร	โครงการ ย้าย-ขยาย	ความเหมาะสม ของที่ตั้ง	ชั้นหนังสือการใช้ที่ดิน โดยรอบ	แนวทางการแก้ไข
13	ศูนย์พัฒนาประมงน้ำจืด	-	-	-	-	-	ที่คังเดิม
14	สำนักงานป่าไม้เขต	-	-	-	-	-	ที่คังเดิม
15	ศูนย์การศึกษาหนองโสน	-	-	-	-	-	ที่คังเดิม
16	หอสมุดแห่งชาติ	-	-	-	-	-	ขยายบริเวณพื้นที่เดิม
17	สำนักงานอัยการจังหวัด	-	-	-	-	-	ย้ายออกจากที่คังเดิม
18	สำนักงานอัยการเขต 2	-	-	-	-	-	ย้ายออกจากที่คังเดิม
19	ศาลแขวงจังหวัด	-	X	X	-	-	ย้ายออกจากที่คังเดิม
20	สำนักงานทางหลวงที่ 12 หนองคู	-	-	-	-	-	ที่คังเดิม
21	สำนักงานเจ้าท่าภูมิภาคที่ 6	X	-	-	-	-	ย้ายออกจากที่คังเดิม
22	สถานีตรวจอากาศจังหวัด	-	-	-	X	-	ย้ายออกจากที่คังเดิม
23	สำนักงานการค้าภายในจังหวัด	X	-	-	-	-	ย้ายออกจากที่คังเดิม
24	สำนักงานทะเบียนการค้าจังหวัด	X	-	-	-	-	ย้ายออกจากที่คังเดิม
25	ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรม ภาคตะวันออกเฉียง ภาคตะวันออก	-	-	-	-	-	ที่คังเดิม
26	ศูนย์เกษตรอุตสาหกรรม วันออก	-	-	-	-	-	ที่คังเดิม
27	ศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนา	-	-	-	-	-	ที่คังเดิม
28	สารานุกรมศูนย์ฐานภาคกลาง ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพเขต 3	-	-	-	-	-	ที่คังเดิม

ตารางที่ 6.8 (ต่อ)

ลำดับ	หน่วยงาน	กรรมสิทธิ์ใน อาคารและที่ดิน	การไป-เยือน อาคาร	โครงการ ย้าย-ขยาย	ความเหมาะสม ของที่ดิน	ข้อเสนอแนะการใช้ที่ดิน	ประเภทการนำไปใช้
29	ศูนย์อนามัยสิ่งแวดล้อมเขต 3	-	-	-	-	-	ที่เคหะเดิม
30	สำนักงานควบคุมโรคติดต่อเขต 3	-	-	-	-	-	ที่เคหะเดิม
31	หน่วยอนามัยที่ 51 ศรีราชา	-	-	-	-	-	ที่เคหะเดิม
32	ศูนย์ช่างช่างที่ 8 ชลบุรี	-	-	-	-	-	ที่เคหะเดิม
33	สถานพัฒนาฝีมือแรงงาน	-	-	-	-	-	ที่เคหะเดิม
34	ศูนย์ความปลอดภัยในการทำงาน ภาคตะวันออก	-	-	-	-	-	ที่เคหะเดิม

8. แนวทางการจัดกลุ่มหน่วยงานของรัฐในจังหวัดชลบุรี

จากผลการศึกษาถึงหน่วยงานราชการที่ควรย้าย ขยาย หรือหน่วยงานที่ควรตั้งอยู่ที่เดิมสำหรับแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น หน่วยงานที่ย้ายและขยายไปพื้นที่ใหม่ควรมีการรวมกลุ่มคั้งแนวทางและหลักเกณฑ์ของการจัดกลุ่มหน่วยงาน คือ

3.1 บริเวณศูนย์ราชการหลัก

3.1.1 อาคารศาลากลาง

- 3.1.1.1 สำนักงานจังหวัดชลบุรี
- 3.1.1.2 ผู้ตรวจการส่วนท้องถิ่นจังหวัดชลบุรี
- 3.1.1.3 จำจังหวัดชลบุรี
- 3.1.1.4 สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดชลบุรี
- 3.1.1.5 สำนักงานสรรพสามิตจังหวัดชลบุรี
- 3.1.1.6 สำนักงานสรรพากรจังหวัดชลบุรี
- 3.1.1.7 สำนักงานสหกรณ์จังหวัดชลบุรี
- 3.1.1.8 สำนักงานประมงจังหวัดชลบุรี
- 3.1.1.9 สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดชลบุรี
- 3.1.1.10 สำนักงานป่าไม้จังหวัดชลบุรี
- 3.1.1.11 สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด
- 3.1.1.12 สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด

3.1.2 กลุ่มอาคารหน่วยงานให้บริการ

3.1.2.1 กลุ่มอาคารหน่วยงานให้บริการประชาชน

- 3.1.2.1.1 สำนักงานโยธาธิการจังหวัด
- 3.1.2.1.2 สำนักงานที่ดินจังหวัดชลบุรี
- 3.1.2.1.3 สำนักงานผังเมืองจังหวัดชลบุรี
- 3.1.2.1.4 สำนักงานราชพัสดุจังหวัดชลบุรี
- 3.1.2.1.5 ที่ทำการสถิติจังหวัดชลบุรี
- 3.1.2.1.6 สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดชลบุรี
- 3.1.2.1.7 สำนักงานสถิติจังหวัด
- 3.1.2.1.8 สำนักงานปฏิรูปที่ดินจังหวัดชลบุรี
- 3.1.2.1.9 สำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัดชลบุรี

- 3.1.2.1.10 สำนักงานจัดหางานจังหวัดชลบุรี
- 3.1.2.1.11 สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดชลบุรี
- 3.1.2.1.12 สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดชลบุรี
- 3.1.2.1.13 สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดชลบุรี
- 3.1.2.1.14 สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดชลบุรี
- 3.1.2.1.15 สำนักงานประกันภัยจังหวัดชลบุรี
- 3.1.2.1.16 สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์จังหวัด
- 3.1.2.2 กลุ่มอาคารหน่วยงานให้บริการส่วนราชการ
  - 3.1.2.2.1 สำนักงานคลังจังหวัดชลบุรี
  - 3.1.2.2.2 สำนักงานเสมียนตราจังหวัดชลบุรี
- 3.1.3 กลุ่มอาคารเฉพาะด้าน
  - 3.1.3.1 สถานีตรวจอากาศชลบุรี
  - 3.1.3.2 ศูนย์สื่อสารเขต 2
- 3.1.4 กลุ่มอาคารศาลและอัยการ
  - 3.1.4.1 กลุ่มอาคารศาล
    - 3.1.4.1.1 ศาลจังหวัด
    - 3.1.4.1.2 ศาลแขวงจังหวัด
    - 3.1.4.1.3 ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัด
    - 3.1.4.1.4 สำนักงานคุมประพฤติจังหวัด
    - 3.1.4.1.5 สถานพินิจและคุ้มครองเด็กจังหวัด
  - 3.1.4.2 กลุ่มอาคารอัยการ
    - 3.1.4.2.1 สำนักงานอัยการจังหวัด
    - 3.1.4.2.2 สำนักงานอัยการสูงสุดเขต 2

ตารางที่ 5.4 แสดงที่ตั้งในอนาคดของหน่วยงานราชการบริหารส่วนภูมิภาค ของจังหวัดชลบุรี

ชื่อหน่วยงาน	ลักษณะงานหลัก	ความถี่การติดต่อ (ครั้ง/สัปดาห์)	ระดับความถี่	ที่ตั้งในอนาคต	
				อาคาร	ที่ตั้ง
1. สำนักงานจังหวัด	บริหาร	14	มาก	อาคารศาลากลาง	บริเวณศูนย์ราชการ
2. ผู้ตรวจการส่วนท้องถิ่น	บริหาร	10	ปานกลาง	อาคารศาลากลาง	บริเวณศูนย์ราชการ
3. เสนอเนตรารจังหวัด	บริหาร	15	มาก	กลุ่มอาคารบริการส่วนราชการ	บริเวณศูนย์ราชการ
4. จำจังหวัด	บริหาร	12	ปานกลาง	อาคารศาลากลาง	บริเวณศูนย์ราชการ
5. โยธาธิการจังหวัด	บริหาร	7	น้อย	กลุ่มอาคารบริการประชาชน	บริเวณศูนย์ราชการ
6. พัฒนาชุมชนจังหวัด	บริหาร	18	มาก	อาคารศาลากลาง	บริเวณศูนย์ราชการ
7. เจริญพัฒนาชนบท	ปฏิบัติการ	4	น้อย	อาคารสำนักงานเดิม	บริเวณนอกศูนย์ราชการ
8. ที่ดินจังหวัด	บริหาร	8	ปานกลาง	อาคารรวมบริการ	บริเวณศูนย์ราชการ
9. สิ่งเมืองจังหวัด	บริหาร	13	ปานกลาง	กลุ่มอาคารบริการประชาชน	บริเวณศูนย์ราชการ
10. คลังจังหวัด	บริหาร	15	มาก	กลุ่มอาคารบริการส่วนราชการ	บริเวณศูนย์ราชการ
11. สรรพตบถจังหวัด	บริหาร	20	มาก	อาคารศาลากลาง	บริเวณศูนย์ราชการ
12. สรรพการจังหวัด	บริหาร	19	มาก	อาคารศาลากลาง	บริเวณศูนย์ราชการ
13. ยารพศุจังหวัด	บริหาร	4	น้อย	กลุ่มอาคารบริการประชาชน	บริเวณศูนย์ราชการ
14. สัตติจังหวัด	บริหาร	10	ปานกลาง	กลุ่มอาคารบริการประชาชน	บริเวณศูนย์ราชการ
15. ประชาสัมพันธ์จังหวัด	บริหาร	3	น้อย	กลุ่มอาคารบริการประชาชน	บริเวณศูนย์ราชการ
16. สถิติจังหวัด	บริหาร	6	น้อย	กลุ่มอาคารบริการประชาชน	บริเวณศูนย์ราชการ
17. สาธารณสุขจังหวัด	บริหาร-บริการ	19	มาก	อาคารศาลากลาง	บริเวณศูนย์ราชการ
18. ประมงจังหวัด	บริหาร-บริการ	14	มาก	อาคารศาลากลาง	บริเวณศูนย์ราชการ
19. ปศุสัตว์จังหวัด	บริหาร-บริการ	5	น้อย	อาคารศาลากลาง	บริเวณศูนย์ราชการ
20. ป่าไม้จังหวัด	บริหาร-บริการ	8	ปานกลาง	อาคารศาลากลาง	บริเวณศูนย์ราชการ

ตารางที่ 5.4 (ต่อ)

ชื่อหน่วยงาน	ลักษณะงานหลัก	ความถี่การติดต่อ (ครั้ง/สัปดาห์)	ระดับความถี่	ที่ตั้งในอาณาเขต	
				อาคาร	ที่ตั้ง
21. ปฏิบัติงานจังหวัด	บริการ	4	น้อย	กลุ่มอาคารรวมบริการ	บริเวณศูนย์ราชการ
22. เกษตรจังหวัด	บริหาร-บริการ	15	มาก	อาคารสำนักงานเดิม	บริเวณนอกศูนย์ราชการ
23. ศึกษาธิการจังหวัด	บริหาร	5	น้อย	อาคารศาลากลาง	บริเวณศูนย์ราชการ
24. แรงงานและสวัสดิการ สังคม	บริการ	5	น้อย	กลุ่มอาคารบริการประชาชน	บริเวณศูนย์ราชการ
25. จัดหางานจังหวัด	บริการ	4	น้อย	กลุ่มอาคารบริการประชาชน	บริเวณศูนย์ราชการ
26. ประกันสังคมจังหวัด	บริการ	10	ปานกลาง	อาคารสำนักงานเดิม	บริเวณนอกศูนย์ราชการ
27. ประชาสงเคราะห์จังหวัด	บริการ	7	น้อย	กลุ่มอาคารรวมบริการ	บริเวณศูนย์ราชการ
28. จนถึงจังหวัด	บริการ	-		อาคารสำนักงานเดิม	บริเวณศูนย์ราชการ
29. อุตสาหกรรมจังหวัด	บริการ	5	น้อย	กลุ่มอาคารบริการประชาชน	บริเวณศูนย์ราชการ
30. ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมจังหวัด	บริการ	5	น้อย	กลุ่มอาคารบริการประชาชน	บริเวณศูนย์ราชการ
31. ตอมน้ำที่เดินจังหวัด	บริหาร-ปฏิบัติการ	2	น้อย	กลุ่มอาคารบริการประชาชน	บริเวณศูนย์ราชการ
32. สาธารณสุขจังหวัด	บริหาร	11	ปานกลาง	อาคารศาลากลาง	บริการศูนย์ราชการ
33. พาณิชย์จังหวัด	บริการ	11	ปานกลาง	อาคารสำนักงานเดิม	บริเวณนอกศูนย์ราชการ
34. การประถมศึกษาจังหวัด	บริหาร	7	น้อย	อาคารสำนักงานเดิม	บริเวณนอกศูนย์ราชการ
35. ประกันภัยจังหวัด	บริการ	1	น้อย	กลุ่มอาคารบริการประชาชน	บริเวณศูนย์ราชการ
36. ควบปฏิบัติกรมจังหวัด	บริการ	13	มาก	กลุ่มอาคารบริการประชาชน	บริเวณศูนย์ราชการ

ตารางที่ 5.5 แสดงที่ตั้งในอนาคตของหน่วยงานราชการบริหารส่วนกลาง ของจังหวัดชลบุรี

ชื่อหน่วยงาน	ลักษณะงานหลัก	ความถี่การติดต่อ (ครั้ง/สัปดาห์)	ระดับความถี่	ที่ตั้งในอนาคต	
				อาคาร	ที่ตั้ง
1. ชมรมอาสาสมัคร	บริหาร	3	น้อย	อาคารสำนักงานเดิม	บริเวณนอกศูนย์ราชการ
2. ชมรมอาสาสมัคร	บริหาร	4	น้อย	อาคารสำนักงานเดิม	บริเวณนอกศูนย์ราชการ
3. ศูนย์สื่อสาร	บริหาร	-	-	อาคารเฉพาะ	บริเวณศูนย์ราชการ
4. เมื่อบริการจังหวัดชลบุรี	บริการ-ปฏิบัติการ	4	น้อย	ย้ายไปรวมกับเรือนจำชั่วคราว บ้านปิ้ง	บริเวณนอกศูนย์ราชการ
5. หอสมุดประชาชน	บริการ-ปฏิบัติการ	2	น้อย	ย้ายไปรวมกับเรือนจำชั่วคราว บ้านปิ้ง	บริเวณนอกศูนย์ราชการ
6. ศูนย์ช่วยเหลือทางวิชาการ พัฒนาชุมชน เขตที่ 2	บริหาร	3	น้อย	อาคารสำนักงานเดิม	บริเวณนอกศูนย์ราชการ
7. ศูนย์เศรษฐกิจและการลงทุน ภาคตะวันออก	บริหาร-บริการ	3	น้อย	อาคารสำนักงานเดิม	บริเวณนอกศูนย์ราชการ
8. สำนักงานเศรษฐกิจเริ่มแผ่นดิน ภูมิภาคที่ 2 ชลบุรี	บริหาร	-	-	อาคารสำนักงานเดิม	บริเวณนอกศูนย์ราชการ
9. ศูนย์ฝึกอบรมเกษตรกรที่ 2	บริการ	5	น้อย	อาคารสำนักงานเดิม	บริเวณนอกศูนย์ราชการ
10. สำนักงานตรวจบัญชี สาธารณะ ภูมิภาคที่ 9	บริการ	6	น้อย	อาคารสำนักงานเดิม	บริเวณนอกศูนย์ราชการ
11. โรงประปาที่ 9 ชลบุรี	บริหาร	5	น้อย	อาคารสำนักงานเดิม	บริเวณนอกศูนย์ราชการ
12. โครงการชลประทาน จังหวัด	ปฏิบัติการ	5	น้อย	อาคารสำนักงานเดิม	บริเวณนอกศูนย์ราชการ

ตารางที่ 5.5 (ต่อ)

ชื่อหน่วยงาน	ลักษณะงานหลัก	ความถี่การติดต่อ (ครั้ง/สัปดาห์)	ระดับความถี่	ที่ตั้งในอนาคต	
				อาคาร	ที่ตั้ง
13. ศูนย์พัฒนาชุมชนน้ำจืด	ปฏิบัติการ	4	น้อย	อาคารสำนักงานเดิม	บริเวณนอกศูนย์ราชการ
14. ข้าราชการวิภา	บริหาร	3	น้อย	อาคารสำนักงานเดิม	บริเวณนอกศูนย์ราชการ
15. ศูนย์การศึกษาเอกโรจวิชน	บริการ	2	น้อย	อาคารสำนักงานเดิม	บริเวณนอกศูนย์ราชการ
16. หอสมุดแห่งชาติ	บริการ	2	น้อย	อาคารสำนักงานเดิม	บริเวณนอกศูนย์ราชการ
17. สำนักงานทางหลวงที่ 12	บริหาร	9	ปานกลาง	อาคารสำนักงานเดิม	บริเวณนอกศูนย์ราชการ
18. สำนักงานเจ้าท่าภูมิภาคที่ 6	บริการ	4	น้อย	กลุ่มอาคารบริการ	บริเวณศูนย์ราชการ
19. สถานีตรวจอากาศชลบุรี	ปฏิบัติการ	3	น้อย	กลุ่มอาคารเฉพาะ	บริเวณศูนย์ราชการ
20. สำนักงานการท่าอากาศยานจังหวัด	บริการ	7	ปานกลาง	กลุ่มอาคารบริการ	บริเวณศูนย์ราชการ
21. สำนักงานทะเบียนการค้า จังหวัด	บริการ	10	ปานกลาง	กลุ่มอาคารบริการ	บริเวณศูนย์ราชการ
22. ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรม ภาคตะวันออก	บริการ	3	น้อย	อาคารสำนักงานเดิม	บริเวณนอกศูนย์ราชการ
23. ศูนย์คลังข้อมูลภาคตะวันออก	ปฏิบัติการ	2	น้อย	อาคารสำนักงานเดิม	บริเวณนอกศูนย์ราชการ
24. ศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนา สาธารณสุข ภาคกลางชลบุรี	บริการ	4	น้อย	อาคารสำนักงานเดิม	บริเวณนอกศูนย์ราชการ
25. ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพเขต 3	บริหาร	3	น้อย	อาคารสำนักงานเดิม	บริเวณนอกศูนย์ราชการ
26. ศูนย์อนามัยสิ่งแวดล้อม	บริหาร	5	น้อย	อาคารสำนักงานเดิม	บริเวณนอกศูนย์ราชการ
27. สำนักงานควบคุมโรคติดต่อ	บริหาร	5	น้อย	อาคารสำนักงานเดิม	บริเวณนอกศูนย์ราชการ
28. หน่วยอนามัยที่ 51 ศรีราชา	บริหาร-บริการ	5	น้อย	อาคารสำนักงานเดิม	บริเวณนอกศูนย์ราชการ

ตารางที่ 5.5 (ต่อ)

ชื่อหน่วยงาน	ลักษณะงานหลัก	ความถี่การติดต่อ (ครั้ง/สัปดาห์)	ระดับความถี่	ที่ตั้งในอาคาร	
				อาคาร	ที่ตั้ง
29. ศูนย์ช่างป่ารุ่นที่ 8 ซอบุรี	บริการ-ปฏิบัติการ	2	น้อย	อาคารสำนักงานเดิม อาคารสำนักงานเดิม	บริเวณถนนออกศูนย์ราชการ บริเวณศูนย์ราชการ
30. สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาคตะวันออก	บริการ	1	น้อย		
31. ศูนย์ความปลอดภัยในการทำงาน ภาคตะวันออก หน่วยสมทบพิเศษ	บริหาร	3	น้อย	อาคารสำนักงานเดิม	บริเวณศูนย์ราชการ
32. สำนักงานจัดการจังหวัด	บริการ	18	มาก	อาคารชั่วคราว	บริเวณศูนย์ราชการ
33. สำนักงานจัดการเขต 2	บริหาร	15	มาก	อาคารชั่วคราว	บริเวณศูนย์ราชการ
34. ศาลแขวงจังหวัด	บริการ	17	มาก	อาคารศาล	บริเวณศูนย์ราชการ

4. แนวทางการปรับปรุงพื้นที่และการใช้ประโยชน์อาคารเดิม จากนโยบายของรัฐบาล ที่ต้องการให้จังหวัดชลบุรีเตรียมการแก้ไขปัญหาการใช้ที่ดินของหน่วยงานรัฐ ดังนั้น จากผล การศึกษาของรูปแบบศูนย์ราชการถึงหน่วยงานใดควรย้ายจากที่ตั้งเดิม และหน่วยงานใดมีความ เหมาะสมควรตั้งอยู่ที่เดิม สำหรับสถานที่ของหน่วยงานที่ย้ายออกไปและต้องปรับปรุง หรือ หน่วยงานอื่นเข้ามาใช้พื้นที่ คือ

4.1 ราชการบริหารส่วนภูมิภาค

4.1.1 อาคารศาลากลางและหน่วยงานศาล เมื่อหน่วยงานในอาคารศาลากลาง ย้ายออกไปตั้งในศูนย์ราชการที่บริเวณตำบลหนองไม้แดงในอนาคดการใช้ประโยชน์อาคารและ ที่ดินที่ว่างลงของอาคารศาลากลาง และหน่วยงานศาล ควรให้หน่วยงานราชการท้องถิ่น เช่น เทศบาล และหน่วยงานระดับอำเภอ ของอำเภอเมืองที่มีลักษณะงานให้บริการประชาชนเข้ามาใช้ พื้นที่แทน

4.1.2 สำนักงานปฏิรูปที่ดินจังหวัดชลบุรี ซึ่งเช่าเอกชนอยู่ ดังนั้นควรคืนให้ เอกชน

4.1.3 สำนักงานสถิติจังหวัด และสำนักงานผังเมืองจังหวัด ใช้พื้นที่ของ มูลนิธิรวมใจชน ควรคืนพื้นที่ให้กับมูลนิธิ

4.1.4 สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ปัจจุบันพื้นที่สำนักงาน อยู่ติดกับที่ว่าการอำเภอศรีราชา ดังนั้น เมื่อย้ายออกไปควรให้หน่วยงานที่ตั้งอยู่ในที่ว่าการอำเภอ เข้ามาใช้อาคารและพื้นที่แทน

4.1.5 สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด และสำนักงานทรัพยากรธรณีจังหวัด ทั้งสองหน่วยงานนี้ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ของศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคตะวันออก ดังนั้น เมื่อย้าย ออกไปแล้ว อาคารและพื้นที่ควรให้ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคตะวันออกขยายเข้ามาแทน

4.1.6 สำนักงานประกันภัยจังหวัดชลบุรี คืนพื้นที่ให้เอกชน เพราะปัจจุบัน เช่าอยู่

4.1.7 สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์จังหวัด ซึ่งตั้งอยู่ในอาคารเดียวกับ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ภูมิภาคที่ 9 ดังนั้น เมื่อย้ายออกแล้ว คืนพื้นที่ให้สำนักงานตรวจบัญชี สหกรณ์ภูมิภาคที่ 9

4.2 หน่วยงานราชการบริหารส่วนกลาง

4.2.1 ศาลแขวงจังหวัดชลบุรี เนื่องจากมีปัญหาเกี่ยวกับพื้นที่ทำงานคับแคบ และมีแผนงานขยายหน่วยงานในอนาคต ดังนั้น เมื่อย้ายออกไปแล้ว พื้นที่ควรมีการปรับปรุงให้เป็นลานโล่งกว้าง และสวนสาธารณะต่อเนื่องกับลานโล่งทัศนสถานหญิง และหอสมุดแห่งชาติ

4.2.2 ทัศนสถานหญิง ซึ่งมีปัญหาเรื่องของการขัดแย้งกับการใช้ที่ดินโดยรอบ เมื่อย้ายออกไปหาที่ตั้งที่เหมาะสมแล้ว พื้นที่เดิมและอาคารควรใช้เป็นพิพิธภัณฑ์ หรือ หอจดหมายเหตุของจังหวัด โดยจัดค้ำหน้าให้เป็นสวนสาธารณะ

4.2.3 เรือนจำกลางชลบุรี มีสภาพเช่นเดียวกับทัศนสถานหญิง จึงควรย้ายออกไปหาที่ตั้งที่เหมาะสมต่อไป สำหรับพื้นที่ควรจัดให้เป็นที่อยู่รับการขยายตัวของโรงพยาบาลชลบุรี เพราะเนื่องจากสภาพปัจจุบันโรงพยาบาลชลบุรี มีการใช้พื้นที่ในการก่อสร้างอาคารที่หนาแน่น พื้นที่รองรับเรือนจำกลางชลบุรี และทัศนสถานหญิงชลบุรี ควรย้ายไปอยู่ในพื้นที่เดียวกับเรือนจำชั่วคราวบ้านบึง ซึ่งตั้งอยู่ที่ตำบลคลองแก้ว อำเภอบ้านบึง ซึ่งปัจจุบันเป็นที่ตั้งของเรือนจำชั่วคราวบ้านบึง ซึ่งเป็นที่ดินของราชพัสดุ มีพื้นที่ทั้งหมด 291 ไร่ 2 งาน 74 ตารางวา

4.2.4 สำนักงานทะเบียนการค้าจังหวัด และ สำนักงานการค้าภายในจังหวัด ซึ่งใช้พื้นที่อยู่ในสำนักงานพาณิชย์จังหวัด เมื่อย้ายไปอยู่ในศูนย์ราชการแห่งใหม่ พื้นที่เดิมคืนให้สำนักงานพาณิชย์จังหวัด

4.2.5 สถานีตรวจอากาศชลบุรี เนื่องจากตั้งอยู่ติดกับวิทยาลัยสารานุกรม ซึ่งสร้างอาคารสูง ทำให้เกิดปัญหากับสถานีตรวจอากาศในการปฏิบัติงาน เมื่อย้ายออกไปแล้ว ควรให้วิทยาลัยการสารานุกรมจังหวัดชลบุรี เข้ามาใช้พื้นที่แทน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การประมาณการจำนวนเจ้าหน้าที่และความต้องการพื้นที่ของอาคารสำนักงาน

เพื่อเป็นแนวทางของการแก้ปัญหาความไม่เพียงพอของพื้นที่ทำงานของหน่วยงานรัฐ ดังนั้น เมื่อมีการจัดการใช้ประโยชน์ที่ดินของหน่วยงานรัฐใหม่ หรือมีการปรับปรุงการใช้อาคารสถานที่สำหรับทำงาน ควรมีการวางแผนสำหรับในอนาคตถึงความต้องการด้วย เพื่อเป็นแนวทางต่อไปสำหรับหน่วยงานที่มีการจัดใช้ประโยชน์ที่ดินใหม่ ควรเตรียมพื้นที่ทำงานไว้ในอนาคตอีก 20 ปีข้างหน้าว่าจะต้องจัดเตรียมพื้นที่ไว้ ดังมีแนวทาง คือ

1. การประมาณการจำนวนเจ้าหน้าที่

ในการประมาณการเจ้าหน้าที่ จะประมาณการจากหน่วยงานนั้นมีอยู่ ใช้เป็นปีฐาน คือ ปี พ.ศ.2539 ของการประมาณการจำนวนเจ้าหน้าที่อีก 20 ปีข้างหน้า คือ ในปี 2559 โดยใช้อัตราเกณฑ์มาตรฐานของสำนักงานข้าราชการพลเรือน อัตราเพิ่มร้อยละ 2 ต่อปี

2. ความต้องการใช้พื้นที่ของอาคารสำนักงาน

จากการศึกษาถึงขนาดพื้นที่ทำงานปัจจุบัน ได้แบ่งกลุ่มหน่วยงานตามลักษณะงานหลัก แล้วคำนวณค่าเฉลี่ยของพื้นที่ทำงานตามสภาพการใช้งานจริงในปัจจุบัน เมื่อเปรียบเทียบกับพื้นที่มาตรฐานอาคารประเภทที่ทำการทางราชการ พ.ศ.2521 ซึ่งสำนักงานประมาณเป็นผู้กำหนดไว้ เพื่อเป็นแนวทางในการคำนวณเนื้อที่ทั้งหมดของอาคาร ได้ค่าเฉลี่ยพื้นที่ทำงานมาตรฐานเป็นตารางเมตรต่อคน

- 1) หน่วยงานราชการมีลักษณะงานบริหาร ใช้พื้นที่เฉลี่ย 8.30 ตารางเมตร/คน
- 2) หน่วยงานราชการมีลักษณะงานบริการ ใช้พื้นที่เฉลี่ย 9.08 ตารางเมตร/คน
- 3) หน่วยงานศาล เฉลี่ย 20 ตารางเมตร/คน

ค่าเฉลี่ยมาตรฐานที่ได้นั้น จะใช้เป็นเกณฑ์ในการคำนวณหาขนาดพื้นที่ทำงานที่เหมาะสมในอนาคตของหน่วยงานในขั้นต่อไป

ตารางที่ 5.6 แสดงค่าเฉลี่ยพื้นที่ทำงานในปัจจุบันและพื้นที่ทำงานมาตรฐาน จำนวนตารางเมตร/คน

ลักษณะงานหลัก	พื้นที่ทำงานปัจจุบันต่ำสุด อิงสูงสุด (ตารางเมตร/คน)	ค่าเฉลี่ยพื้นที่ทำงาน (ตารางเมตร/คน)		เงื่อนไขการใช้จ่ายค่าเฉลี่ยพื้นที่ทำงานมาตรฐาน ตารางเมตรต่อคน เป็นตัวคูณจำนวนเจ้าหน้าที่ ของแต่ละหน่วยงาน
		ปัจจุบัน	มาตรฐาน	
1. งานบริหาร	1.08 - 13.50	7.29	8.30	ให้ใช้ค่า 8.30 เป็นตัวคูณจำนวนเจ้าหน้าที่
2. งานบริการ				
<ul style="list-style-type: none"> • งานให้ข้อมูล/ใบอนุญาต/การเงิน 	3.12 - 26.15	14.63	9.08 - 14.63	<ul style="list-style-type: none"> - กรณีที่ค่าเฉลี่ยพื้นที่ทำงานปัจจุบันต่ำกว่า 9.08 ให้ใช้ 9.08 ตารางเมตร/คน เป็นตัวคูณ - กรณีที่ค่าเฉลี่ยพื้นที่ทำงานปัจจุบันมีค่าอยู่ระหว่าง 9.08-14.63 ตารางเมตร/คน ให้ใช้ค่าจริงของพื้นที่ทำงานปัจจุบัน เป็นตัวคูณ - กรณีที่ค่าเฉลี่ยพื้นที่ทำงานปัจจุบันมีค่าสูงกว่า 14.63 ตารางเมตร/คน ให้ใช้ค่า 14.63 เป็นตัวคูณ
<ul style="list-style-type: none"> • งานบริการพื้นฐาน คุณภาพชีวิตทั่วไป 	3.00 - 17.30	10.15	9.08 - 10.15	<ul style="list-style-type: none"> - กรณีที่ค่าเฉลี่ยพื้นที่ทำงานปัจจุบันต่ำกว่า 9.08 ตารางเมตร/คน ให้ใช้ 9.08 ตารางเมตร/คน เป็นตัวคูณ - กรณีที่ค่าเฉลี่ยพื้นที่ทำงานปัจจุบันมีค่าอยู่ระหว่าง 9.08-10.15 ตารางเมตร/คน ให้ใช้ค่าจริงของพื้นที่ทำงานปัจจุบันเป็นตัวคูณ

ตารางที่ 5.6 (ต่อ)

ลักษณะงานหลัก	พื้นที่ทำงานปัจจุบันต่ำสุด ถึงสูงสุด (ตารางเมตร/คน)	ค่าเฉลี่ยพื้นที่ทำงาน (ตารางเมตร/คน)		เงื่อนไขการใช้ค่าเฉลี่ยพื้นที่ทำงานมาตรฐาน ตารางเมตรต่อคน เป็นตัวคูณจำนวนเจ้าหน้าที่ ของแต่ละหน่วยงาน
		ปัจจุบัน	มาตรฐาน	
<ul style="list-style-type: none"> ● งานบริการพื้นฐาน ภาพ 	3.60 - 8.94	6.27	8.30	<ul style="list-style-type: none"> - กรณีค่าเฉลี่ยปัจจุบันสูงกว่า 10.15 ให้ใช้ 10.15 เป็นตัวคูณ - ใช้ค่าเฉลี่ย 8.30 ตารางเมตร/คน เป็นตัวคูณ
8. งานลักษณะพิเศษ <ul style="list-style-type: none"> ● งานศาล 	16.12 - 51.52	33.82	20 - 33.82	<ul style="list-style-type: none"> - กรณีค่าเฉลี่ยพื้นที่ทำงานในปัจจุบันต่ำกว่า 20.00 ตารางเมตร/คน ให้ใช้ค่า 20.00 ตารางเมตร/คนเป็นตัวคูณ - กรณีค่าเฉลี่ยพื้นที่ทำงานปัจจุบันมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 20 - 33.82 ตารางเมตรต่อคน ให้ใช้ค่าจริงของพื้นที่ปัจจุบันเป็นตัวคูณ - กรณีพื้นที่ทำงานมีค่าเฉลี่ยสูงกว่า 33.82 ตารางเมตร/คน ให้ใช้ค่า 33.82 ตารางเมตร/คน เป็นตัวคูณ - ให้ใช้ค่า 9.08 ตารางเมตร/คน เป็นตัวคูณ
<ul style="list-style-type: none"> ● งานกักขัง 			9.08	

ตารางที่ 5.7 แสดงลักษณะงาน จำนวนเจ้าหน้าที่ พื้นที่ทำงานในปัจจุบัน และการประมาณการจำนวนเจ้าหน้าที่ และพื้นที่ทำงานในปี พ.ศ.2559
ของหน่วยงานราชการบริหารส่วนภูมิภาค

ชื่อหน่วยงาน	ลักษณะงาน	สภาพปัจจุบัน (ปี 2550)		คณณียพื้นที่ทำงาน		การประมาณการในอนาคต (ปี 2559)	
		จำนวนเจ้าหน้าที่ (คน)	พื้นที่ทำงาน (ตารางเมตร)	ตารางเมตร/คน มาตรฐาน	พื้นที่ทำงาน (ตารางเมตร/คน)	จำนวนเจ้าหน้าที่ (คน)	พื้นที่ทำงาน (ตารางเมตร)
ราชการบริหารส่วนภูมิภาค							
1. สำนักงานจังหวัด	บริหาร	44	100.00	8.30	2.27	62	514.60
2. ผู้ตรวจการส่วนท้องถิ่น	บริหาร	12	60.00	8.30	5.00	17	141.10
3. อำเภอ	บริหาร	42	50.00	8.30	1.20	59	190.00
4. เสนอตราจังหวัด	บริหาร	29	150.00	8.30	5.17	40	336.98
5. สำนักงานโยธาธิการจังหวัด	บริหาร	9	80.00	8.30	8.88	13	107.90
6. สำนักงานพัฒนาชุมชน	บริหาร	15	96.00	8.30	6.40	21	174.30
7. สำนักงานส่งเสริมจังหวัด	บริหาร	13	225.00	14.63	17.30	18	263.34
8. สำนักงานคลังจังหวัด	บริการ	31	120.00	9.08	3.89	43	390.44
9. สรรพสามิตจังหวัด	บริหาร	108	117.34	8.30	1.09	151	1,253.30
10. สรรพากรจังหวัด	บริหาร	136	511.00	8.30	3.75	190	1,577.00
11. ราชทัณฑ์จังหวัด	บริการ	8	30.00	9.08	3.75	11	100.00
12. สัตติจังหวัด	บริการ	16	50.00	9.08	3.12	22	199.76
13. ประชาสัมพันธ์จังหวัด	บริการ	6	50.00	8.33	8.33	8	66.64
14. สถิติจังหวัด	บริการ	17	225.00	13.23	13.23	24	317.52
15. สหกรณ์จังหวัด	บริหาร-บริการ	42	50.00	9.08	1.19	59	535.72

ตารางที่ 5.7 (ต่อ)

ชื่อหน่วยงาน	ลักษณะงาน	สภาพปัจจุบัน (ปี 2559)			ค่านิยมพื้นที่ทำงาน		การประมาณการในอนาคต (ปี 2569)	
		จำนวนเจ้าหน้าที่ (คน)	พื้นที่ทำงาน (ตารางเมตร)	พื้นที่ทำงาน (ตารางเมตร/คน)	ตารางเมตร/คน มาตรฐาน	จำนวนเจ้าหน้าที่ (คน)	พื้นที่ทำงาน (ตารางเมตร)	
16. ประมงจังหวัด	บริหาร-บริการ	22	36	1.63	9.08	39	354.12	
17. ปศุสัตว์จังหวัด	บริหาร-บริการ	39	39	1.00	9.08	54	490.32	
18. ป่าไม้จังหวัด	บริหาร-บริการ	16	216	13.50	13.50	22	297.00	
19. ปฏิรูปที่ดินจังหวัด	บริการ	16	300	18.75	14.63	22	321.86	
20. ตรวจสอบบัญชีสหกรณ์	บริการ	19	450	23.68	14.63	26	380.36	
21. ศึกษาธิการจังหวัด	บริการ	44	160	3.63	8.30	61	506.30	
22. การประถมศึกษาจังหวัด	บริการ	57	620	10.87	8.30	80	664.00	
23. สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน	บริการ	26	450	17.30	10.15	36	365.40	
24. จัดหางานจังหวัด	บริการ	9	35	3.88	9.08	12	108.96	
25. ประชาสงเคราะห์จังหวัด	บริการ	27	80	3.00	9.08	37	335.96	
26. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด	บริการ	13	120	10.00	10.00	16	160.00	
27. อุตสาหกรรมจังหวัด	บริการ	13	340	26.15	14.63	18	263.34	
รวม	-	829	4,760.34	-	-	1,161	10,416.22	

ตารางที่ 5.8 แสดงลักษณะงาน จำนวนเจ้าหน้าที่ พื้นที่ทำงานในปัจจุบัน และการประมาณการจำนวนเจ้าหน้าที่ และพื้นที่ทำงานในปี พ.ศ.2559
ของหน่วยงานราชการบริหารส่วนกลาง

ชื่อหน่วยงาน	ลักษณะงาน	สภาพปัจจุบัน (ปี 2539)			ค่านิยมพื้นที่ทำงาน ตารางเมตร/คน มาตรฐาน	การประมาณการในอนาคต (ปี 2559)	
		จำนวนเจ้าหน้าที่ (คน)	พื้นที่ทำงาน (ตารางเมตร)	พื้นที่ทำงาน (ตารางเมตร/ คน)		จำนวนเจ้าหน้าที่ (คน)	พื้นที่ทำงาน (ตารางเมตร)
ทบวงการชั่งตวงวัด							
1. เดือนเจ้าตากชลบุรี	บริการ-ปฏิบัติการ	119	-	-	9.08	166	1,507.28
2. ทักษิณสถานหญิงชลบุรี	บริการ-ปฏิบัติการ	49	-	-	9.08	68	617.44
3. เจ้าท่าภูมิภาคที่ 6 ชลบุรี	บริการ	10	90	9.00	9.00	14	126.00
4. สำนักงานการค้าภายในจังหวัด	บริการ	8	70	8.75	9.08	11	100.00
5. สำนักงานทะเบียนการค้า	บริการ	8	120	15.00	14.63	11	160.93
รวม		194	280	-	-	270	2,512.03
หน่วยงานพิเศษ							
1. ศาลแขวงชลบุรี	พิเศษ	31	500	16.12	20.00	43	860.00
2. สำนักงานอัยการจังหวัด	พิเศษ	33	800	24.24	24.24	46	1,115.04
3. สำนักงานอัยการเขต 2	พิเศษ	36	1,855	51.52	33.82	50	1,691.00
รวม		100	3,155	-	-	139	3,669.00

แนวทางการจัดพื้นที่รองรับส่วนพักอาศัย

ดังที่ได้ทราบแล้วว่า ที่อยู่อาศัยเป็นหนึ่งในความง มีผลต่อคุณภาพชีวิต ประสิทธิภาพในการทำงาน รวมถึงขวัญและกำลังใจ จึงควรให้ความสำคัญต่อการแก้ไขปัญหาค่าความเดือดร้อนที่อยู่อาศัยของข้าราชการ ซึ่งเป็นตัวแทนของรัฐให้บริการประชาชนจังหวัดชลบุรี เป็นจังหวัดที่ข้าราชการบางส่วนหรือส่วนใหญ่ไม่ได้มีภูมิลำเนาอยู่ในพื้นที่ และมีความต้องการให้รัฐจัดสวัสดิการบ้านพักให้ข้าราชการ แม้ปัจจุบันหลายหน่วยงานจะจัดบ้านพักให้ข้าราชการอยู่ แต่ก็ไม่เพียงพอกับความต้องการ ข้าราชการต้องเช่าบ้านเอกชนอยู่ แม้รัฐจะให้ความช่วยเหลือให้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้าน แต่ก็ยังคงเป็นความเดือดร้อนของข้าราชการที่ต้องเช่าบ้านอยู่เสมอ เนื่องจากบ้านเช่ามีราคาแพงกว่าสิทธิที่เบิกได้ มีแนวทางการแก้ปัญหาคือ

พื้นที่ส่วนพักอาศัยของข้าราชการ ของจังหวัดชลบุรี อยู่ในบริเวณใกล้กับศูนย์ราชการ คือ บริเวณข้างจวนผู้ว่าราชการจังหวัด ริมถนนโรงพยาบาลเก่า ที่เหลือจะกระจายอยู่ตามที่ตั้งหน่วยงานในบริเวณสถานที่ทำงานซึ่งปัจจุบันการใช้ที่ดินในส่วนที่พักอาศัยข้าราชการค่อนข้างมีจำกัด รวมทั้งยังไม่มีการจัดวางผังการใช้ที่ดินส่วนพักอาศัยเพื่อความเป็นสัดส่วน การจัดหาพื้นที่รองรับเพื่อเตรียมไว้เป็นส่วนที่พักอาศัยของข้าราชการที่ปฏิบัติงานหรือมีหน่วยงานอยู่ในศูนย์ราชการ และบริเวณนอกศูนย์ราชการในอนาคต เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็น ซึ่งการกำหนดเกณฑ์พิจารณาพื้นที่รองรับส่วนพักอาศัยของข้าราชการ ควรมีดังนี้

- 1) กรรมสิทธิ์ที่ดินควรเป็นที่ดินของรัฐ เพื่อจัดปัญหาของราคาที่ดินสูงขึ้นในอนาคต เช่นที่ราชพัสดุ
- 2) ที่ตั้งต้องไกลจากสถานที่ทำงานไม่มากนัก เพื่อสะดวกในการเดินทางไปปฏิบัติงานของข้าราชการส่วนใหญ่ ย่นระยะเวลาการเดินทาง และประหยัดค่าใช้จ่ายในการเดินทาง
- 3) ขนาดที่ดินควรมีขนาดพื้นที่เพียงพอ รองรับการก่อสร้างบ้านพักข้าราชการ ในลักษณะของชุมชนที่พักอาศัย ซึ่งมีสาธารณูปโภค สาธารณูปการ รวมทั้งองค์ประกอบชุมชนที่จำเป็น เช่น สถานบริการขนาดเล็ก ร้านค้า สวนหย่อม เพื่อพักผ่อนหย่อนใจ และสถานที่ออกกำลังกาย เป็นต้น

1. บริเวณพื้นที่รองรับบ้านพักอาศัย

จากแนวทางของการจัดตั้งศูนย์ราชการหลัก โดยให้มีการย้ายจากที่ตั้งเดิมไปอยู่ที่บริเวณตำบลหนองไม้แดง และให้มีหน่วยงานตั้งอยู่ในพื้นที่เหมาะสมในการปฏิบัติงานและการ

บริการในอนาคต ดังนั้น พื้นที่รองรับบ้านพักข้าราชการโดยพิจารณาร่วมกับเกณฑ์กำหนดพื้นที่รองรับส่วนที่พักอาศัย มีพื้นที่อยู่ 2 บริเวณ สำหรับเป็นบริเวณพื้นที่รองรับบ้านพัก

1.1 บริเวณศูนย์ราชการหลักตำบลหนองไม้แดง ซึ่งมีเนื้อที่ 330 ไร่ เพื่อนำมาใช้เป็นพื้นที่รองรับศูนย์ราชการในอนาคต การจัดให้มีพื้นที่รองรับส่วนที่พักอาศัยอยู่ในบริเวณศูนย์ราชการ จึงขึ้นอยู่กับจำนวนหน่วยงานที่ต้องอยู่ในศูนย์ราชการเป็นตัวกำหนดในการจัดวางผังการใช้ที่ดิน และอาคาร

1.2 บริเวณถนนโรงพยาบาลเก่าข้างจวนผู้ว่าราชการจังหวัด มีเนื้อที่ประมาณ 25 ไร่ อยู่ในความดูแลของราชพัสดุ ซึ่งปัจจุบันเป็นที่พักอาศัยแบบบ้านเดี่ยว และมีสภาพของการใช้ประโยชน์ที่ดินไม่คุ้มค่า ควรมีการปรับปรุงให้เป็นแบบมาตรฐานของการเคหะแห่งชาติ บริเวณบ้านพักนี้จะใช้เป็นบ้านพักของข้าราชการที่มีหน่วยงานตั้งอยู่ในบริเวณชุมชนเมืองชลบุรีที่มีบ้านพักอาศัยไม่พอ

2. แนวทางกำหนดขนาดของพื้นที่รองรับบ้านพัก เมื่อมีการตั้งศูนย์ราชการแห่งใหม่ของจังหวัดชลบุรี การจัดเตรียมพื้นที่รองรับในส่วนที่พักอาศัยให้แก่ข้าราชการ ซึ่งจะย้ายไปอยู่ในศูนย์ราชการแห่งใหม่ และหน่วยงานที่อยู่ในบริเวณต่างๆ ซึ่งหากพิจารณาถึงความต้องการที่ดินสำหรับก่อสร้างที่พักอาศัยของข้าราชการ อาจกำหนดขนาดของพื้นที่รองรับส่วนที่พักอาศัยได้เป็น 2 แนวทาง คือ

แนวทางที่ 1 ใช้ความต้องการ (Demand) เป็นตัวกำหนด โดยคิดจากจำนวนความต้องการบ้านพักสูงสุด มาคำนวณหาพื้นที่รองรับส่วนที่พักอาศัย โดยใช้มาตรฐานของการเคหะแห่งชาติ จากความหนาแน่นของอาคารพักอาศัยแต่ละประเภทตามระดับของจำนวนข้าราชการ คือ

1) บ้านพักข้าราชการ ระดับ 1-3 เป็นอาคารแฟลตสูง	5	ชั้น	
	มี	86	หน่วยพักอาศัย
2) บ้านพักข้าราชการ ระดับ 4-5 เป็นอาคารแฟลตสูง	5	ชั้น	
	มี	54	หน่วยพักอาศัย
3) บ้านพักข้าราชการ ระดับ 6-7 เป็นทาวเฮาส์	สูง	2	ชั้น
	มี	4	หน่วยพักอาศัย
4) บ้านพักข้าราชการ ระดับ 8-10 เป็นบ้านเดี่ยว	สูง	2	ชั้น
	มี	1	หน่วยพักอาศัย

การคำนวณโดยกำหนดให้ FAR. เท่ากับ 0.4 และ OSR. เท่ากับ 60 (กรมการผังเมือง, กระทรวงมหาดไทย : 2537)

แนวทางที่ 2 ใช้ขนาดที่ดิน (Supply) เป็นตัวกำหนด จากเงื่อนไขของขนาดแปลงที่ดินซึ่งมีอยู่อย่างจำกัด นำมาเป็นพื้นที่รองรับส่วนพักอาศัยให้สามารถสร้างบ้านพักตอบสนองความต้องการของข้าราชการได้มากที่สุด การออกแบบทางสถาปัตยกรรม โดยเฉพาะการสร้างอาคารในแนวสูงเป็นสิ่งจำเป็นและจะช่วยให้การใช้ที่ดินเกิดประสิทธิภาพได้ สำหรับจังหวัดชลบุรี การจัดที่พักอาศัยของหน่วยงานที่ตั้งอยู่ในชุมชนควรใช้วิธีของแนวทางที่ 2 เพื่อจะได้สามารถสร้างบ้านพักตอบสนองความต้องการของข้าราชการ

8. การคำนวณประมาณการจำนวนบ้านพักและพื้นที่ดิน

การคำนวณบ้านพักและพื้นที่บริเวณศูนย์ราชการหลักหนองไม้แดง ใช้แนวทางที่ 1 ในการคำนวณ

3.1 การประมาณพื้นที่รองรับที่พักอาศัยหน่วยงานราชการในศูนย์ราชการหลักหนองไม้แดง จากตารางที่ 5.9 จำนวนหน่วยงานที่อยู่ในศูนย์ราชการหนองไม้แดงในอนาคต จำนวน 32 หน่วยงาน ซึ่งมีจำนวนระดับข้าราชการต่างๆ จำนวน 951 คน และวิเคราะห์ตามหลักเกณฑ์การจัดที่พักอาศัยตามมาตรฐานของการเคหะแห่งชาติ และใช้ค่า FAR (Floor Area Ratio) เท่ากับ 0.4 และใช้ OSR. (Open Space Ratio) เท่ากับ 60 จะต้องเตรียมพื้นที่บริเวณศูนย์ราชการหนองไม้แดง จำนวน 32.83 ไร่ เพื่อใช้เป็นที่พักอาศัย ซึ่งบ้านพักต่างๆ ต้องใช้พื้นที่

1) บ้านพักข้าราชการระดับ 1-3 (แฟลต)	จำนวน	4	อาคาร
	ใช้พื้นที่	5.017	ไร่
2) บ้านพักข้าราชการระดับ 4-5 (แฟลต)	จำนวน	7	อาคาร
	ใช้พื้นที่	7.868	ไร่
3) บ้านพักข้าราชการระดับ 6-7 (ทาวเฮาส์)	จำนวน	55	หน่วย
	ใช้พื้นที่	13.750	ไร่
4) บ้านพักข้าราชการระดับ 8-9 (บ้านเดี่ยว)	จำนวน	62	หลัง
	ใช้พื้นที่	6.20	ไร่
	รวมพื้นที่รองรับทั้งหมด	32.835	ไร่

3.2 การประมาณพื้นที่รองรับที่พักอาศัยหน่วยงานราชการบริเวณถนนโรงพยาบาลเก่า เป็นพื้นที่พักอาศัยรองรับหน่วยงานที่ตั้งกระจายอยู่ในบริเวณชุมชนเมืองชลบุรี จำนวน 11 หน่วยงาน โดยอาศัยหลักเกณฑ์เดียวกับในพื้นที่บริเวณศูนย์ราชการหนองไม้แดง ดังนั้น จะต้องใช้จำนวนบ้านพักและที่ดินรองรับคือ

1) บ้านพักข้าราชการระดับ 1-3 (แฟลต)	จำนวน	2	อาคาร
	ใช้พื้นที่	2.50	ไร่
2) บ้านพักข้าราชการระดับ 4-5 (แฟลต)	จำนวน	5	อาคาร
	ใช้พื้นที่	5.60	ไร่
3) บ้านพักข้าราชการระดับ 6-7 (ทาวเฮาส์)	จำนวน	48	หน่วย
	ใช้พื้นที่	7.20	ไร่
4) บ้านพักข้าราชการระดับ 8-9 (บ้านเดี่ยว)	จำนวน	21	หลัง
	ใช้พื้นที่	1.26	ไร่
รวมพื้นที่รองรับทั้งหมด			22.20 ไร่

5.3 การประมาณพื้นที่รองรับที่พักอาศัยหน่วยงานราชการที่กระจายอยู่นอกบริเวณชุมชน หน่วยงานที่ตั้งอยู่นอกชุมชนหรืออำเภออื่นๆ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นหน่วยงานในระดับภาคซึ่งมีลักษณะงานเฉพาะ และหน่วยงานมีพื้นที่เพียงพอสำหรับจัดสร้างบ้านพักในหน่วยงาน เพียงแต่ขาดงบประมาณใช้สำหรับก่อสร้างเท่านั้น แต่เมื่อพิจารณาในภาพรวมของพื้นที่ที่จะรองรับบ้านพักอาศัย 12 หน่วยงาน ซึ่งมีข้าราชการทั้งหมด 318 คน ซึ่งจะต้องใช้จำนวนอาคารและพื้นที่ ดังนี้

1) บ้านพักข้าราชการระดับ 1-3 (แฟลต)	จำนวน	4	อาคาร
	ใช้พื้นที่	5.01	ไร่
2) บ้านพักข้าราชการระดับ 4-5 (แฟลต)	จำนวน	8	อาคาร
	ใช้พื้นที่	8.97	ไร่
3) บ้านพักข้าราชการระดับ 6-7 (ทาวเฮาส์)	จำนวน	51	หน่วย
	ใช้พื้นที่	12.75	ไร่
4) บ้านพักข้าราชการระดับ 8-9 (บ้านเดี่ยว)	จำนวน	22	หลัง
	ใช้พื้นที่	2.2	ไร่
รวมพื้นที่รองรับทั้งหมด			28.93 ไร่

ตารางที่ 5.9 แสดงจำนวนข้าราชการระดับต่างๆ ในแต่ละบริเวณที่ตั้งของหน่วยงาน

บริเวณที่ตั้ง	ระดับ				รวม
	1 - 3	4 - 5	6 - 7	8 - 9	
● ศูนย์ราชการหลักหนองไม้แดง	297	373	219	62	951
● บริเวณชุมชนเมือง	138	269	190	21	618
● นอกเขตชุมชนเมือง	318	401	204	22	945
รวม	753	1,043	614	105	2,514

ตารางที่ 5.10 แสดงจำนวนพื้นที่รองรับที่พักอาศัยของหน่วยงานราชการในบริเวณศูนย์ราชการหลักหนองไม้แดง อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี

ประเภทของบ้านพักราชการ	จำนวนข้าราชการ	จำนวนอาคาร	พื้นที่อาคาร กวมดิน (ไร่)	อัตราส่วน พื้นที่ว่าง (ไร่)	พื้นที่ดิน (ไร่)
● บ้านพักข้าราชการระดับ 1-3 (แฟลต)	297	4	2.007	3.01	5.017
● บ้านพักข้าราชการระดับ 4-5 (แฟลต)	373	7	3.148	4.72	7.868
● บ้านพักข้าราชการระดับ 6-7 (ทาวเฮาส์)	219	55	5.50	8.25	13.750
● บ้านพักข้าราชการระดับ 8-9 (บ้านเดี่ยว)	62	62	2.48	3.72	6.20
รวม	951	128	13.135	19.70	32.835

ตารางที่ 5.11 แสดงจำนวนพื้นที่รองรับที่พักอาศัยของหน่วยงานราชการในบริเวณ
ถนนโรงพยาบาลเก่า

ประเภทของบ้านพักราชการ	จำนวน ข้าราชการ	จำนวน อาคาร	พื้นที่อาคาร กม.ตร. (ไร่)	อัตราส่วน พื้นที่ว่าง (ไร่)	รวมพื้นที่ดิน (ไร่)
● บ้านพักข้าราชการระดับ 1-3 (แฟลต)	138	2	1.00	1.50	2.50
● บ้านพักข้าราชการระดับ 4-5 (แฟลต)	269	5	2.24	3.36	5.60
● บ้านพักข้าราชการระดับ 6-7 (ทาวเฮาส์)	190	48	4.80	7.20	12.00
● บ้านพักข้าราชการระดับ 8-9 (บ้านเดี่ยว)	21	21	0.84	1.26	2.10
รวม	618	76	8.88	13.32	22.20

ตารางที่ 5.12 แสดงจำนวนพื้นที่รองรับที่พักอาศัยของหน่วยงานราชการที่กระจายอยู่นอก
บริเวณชุมชน

ประเภทของบ้านพักราชการ	จำนวน ข้าราชการ	จำนวน อาคาร	พื้นที่อาคาร กม.ตร. (ไร่)	อัตราส่วน พื้นที่ว่าง (ไร่)	รวมพื้นที่ดิน (ไร่)
● บ้านพักข้าราชการระดับ 1-3 (แฟลต)	318	4	2.007	3.01	5.01
● บ้านพักข้าราชการระดับ 4-5 (แฟลต)	401	8	3.59	5.38	8.97
● บ้านพักข้าราชการระดับ 6-7 (ทาวเฮาส์)	204	51	5.10	7.65	12.75
● บ้านพักข้าราชการระดับ 8-9 (บ้านเดี่ยว)	22	22	0.88	1.32	2.20
รวม	945	85	11.57	17.36	28.93

แนวทางการจัดหาพื้นที่ตั้งศูนย์ราชการ

จากสาเหตุของการก่อให้เกิดปัญหาขึ้นกับหน่วยงานราชการที่สำคัญสาเหตุหนึ่ง คือ พื้นที่สำหรับรองรับการขยายตัวของหน่วยงานราชการในพื้นที่ของศูนย์ราชการในปัจจุบันซึ่งก่อให้เกิดปัญหาความคับแคบของพื้นที่ทำงาน และพื้นที่บริการ และปัญหาหน่วยงานตั้งกระจายออกไปอยู่ตามพื้นที่ต่างๆ ซึ่งจากปัญหาดังกล่าวเกิดจากพื้นที่รองรับการขยายตัวของหน่วยงานมีอยู่อย่างจำกัด ดังนั้น เพื่อเป็นการแก้ปัญหาดังกล่าว จึงควรวิเคราะห์ถึงพื้นที่รองรับที่เหมาะสมต่อไป โดยวิเคราะห์จากปัจจัย 2 ประการที่สำคัญ คือ

1. พื้นที่ที่เป็นศูนย์กลางของการให้บริการ จากการกำหนดที่ตั้งของศูนย์ราชการแห่งใหม่บริเวณตำบลหนองไม้แดง ซึ่งเป็นพื้นที่ของราชพัสดุตามผลการศึกษาของสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมนั้น ไม่ได้เริ่มต้นจากกระบวนการวางแผนทางกายภาพตามเกณฑ์ที่ว่าด้วยทฤษฎีการหาที่ตั้ง แต่กำหนดจากการหาพื้นที่ของราชพัสดุที่มีอยู่ และได้เลือกพื้นที่บริเวณดังกล่าว เมื่อนำมาวิเคราะห์ถึงความเป็นศูนย์กลางของที่ตั้งนั้น ไม่มีความเหมาะสม เพราะศูนย์ราชการหนองไม้แดงแห่งใหม่ตั้งอยู่ทางด้านทิศเหนือตอนบนของจังหวัดชลบุรี นอกจากนั้นระบบโครงสร้างของคมนาคม ตลอดจนขนาดของพื้นที่รองรับการขยายตัวของหน่วยงานมีความไม่เหมาะสมที่จะเป็นที่ตั้งของศูนย์ราชการซึ่งเป็นศูนย์ราชการหลัก

การวิเคราะห์พื้นที่ตั้งของศูนย์ราชการที่เหมาะสมที่เป็นศูนย์กลาง ทั้งในระดับจังหวัด และระดับอนุภาค/ภาค โดยวิเคราะห์จากระบบของเส้นทางคมนาคมที่สามารถใช้เดินทางมาได้ง่าย ใช้เวลาในการเดินทางน้อย และระยะทางใกล้ พบว่าที่ตั้งที่เหมาะสม คือ บริเวณทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 331 ซึ่งเป็นถนนสายที่เชื่อมโยงอำเภอสัตหีบกับจังหวัดฉะเชิงเทราและนครราชสีมา ถนนสายนี้ซึ่งตัดกับทางหลวงจังหวัดหมายเลข 3138 เชื่อมโยงระหว่างจังหวัดชลบุรีกับจังหวัดระยอง บริเวณดังกล่าวมีความเหมาะสม เพราะพื้นที่บริเวณดังกล่าวมีลักษณะ (แผนที่ 5.1) คือ

- จากบริเวณพื้นที่ที่กำหนดให้เป็นที่ตั้งของศูนย์ราชการในรัศมีระยะทาง 30 ถึง 40 กิโลเมตร จะครอบคลุมพื้นที่ตั้งของศูนย์ราชการในระดับอำเภอ ซึ่งจะต้องมีการติดต่อประสานงานราชการกัน และให้บริการประชาชนจากอำเภอต่างๆ โดยสามารถเดินทางโดยยานพาหนะรถยนต์ ซึ่งเฉลี่ยจะใช้เวลาไม่เกิน 30 ถึง 45 นาที โดยคิดจากเวลาที่ใช้เดินทางด้วยความเร็ว 60 กิโลเมตรต่อชั่วโมง ดังนั้นเวลาที่ใช้ประมาณ 30-45 นาที เป็นเวลาที่เหมาะสมในการเดินทาง ซึ่งไม่ใช้เวลานานเกินไป

- จากที่ตั้งอำเภอต่างๆ เส้นทางเข้ามาศูนย์ราชการปัจจุบันต้องใช้เวลาเดินทางเฉลี่ย 49.30 นาที และคิดเป็นระยะทางเฉลี่ย 37.40 กิโลเมตร แต่เมื่อกำหนดพื้นที่บริเวณทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 331 สำหรับจัดตั้งศูนย์ราชการหลักแล้ว ใช้เวลาในการเดินทางจากอำเภอต่างๆ มาถึง เฉลี่ย 47.90 นาที โดยมีระยะทางเฉลี่ย 32 กิโลเมตร ซึ่งจากการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบระยะเวลาและระยะทางที่ใช้สำหรับเดินทางมาจากอำเภอต่างๆ ไปยังศูนย์ราชการปัจจุบันกับศูนย์ราชการที่ได้จากการวิเคราะห์นั้น ศูนย์ราชการปัจจุบันใช้เวลาและระยะทางมาก ดังนั้น พื้นที่สำหรับรองรับการขยายตัวของหน่วยงานราชการบริเวณถนนทางหลวงแผ่นดินสาย 331 มีความเหมาะสมของการเป็นศูนย์กลางในการให้บริการมากกว่าศูนย์ราชการในปัจจุบัน

2. การจัดหาจากพื้นที่ราชพัสดุ โดยพิจารณาจากแปลงที่ยังไม่ได้ใช้ประโยชน์ที่มีขนาดพื้นที่มากกว่า 50 ไร่ขึ้นไป จากการศึกษาพบว่า พื้นที่ของราชพัสดุที่ยังไม่ได้ใช้ประโยชน์ และสามารถนำมาใช้เป็นที่สำหรับรองรับการขยายตัวของหน่วยงานราชการ จำนวน 7 แปลงด้วยกัน (แผนที่ 5.2) คือ

- แปลงหมายเลขทะเบียน ขบ.397 ตั้งอยู่ในเขตตำบลบางนาง อำเภอพานทอง มีเนื้อที่ 149 ไร่ 3 งาน 39 ตารางวา ปัจจุบันพื้นที่บางส่วนใช้สำหรับปลูกบ้านพักรักษาอาคารโครงการชลประทาน

- แปลงหมายเลขทะเบียน ขบ.169 ตั้งอยู่ในเขตตำบลหนองไม้แดง อำเภอเมือง มีเนื้อที่ประมาณ 800 ไร่ 0 งาน 0 วา พื้นที่บางส่วนได้มีหน่วยงานบางหน่วยงานเข้าไปใช้ประโยชน์ และยังมีเหลือพื้นที่บางส่วน อีกประมาณ 300 ไร่ ยังไม่ได้ใช้ประโยชน์ ซึ่งได้กำหนดไว้เป็นพื้นที่สำหรับจัดตั้งศูนย์ราชการแห่งใหม่

- แปลงหมายเลขทะเบียน ขบ.178 ตั้งอยู่ในตำบลแสนสุข อำเภอเมือง มีเนื้อที่ประมาณ 125 ไร่ 1 งาน 49 ตารางวา เนื้อที่บางส่วนใช้สำหรับปลูกสร้างอาคารบ้านพักรับรองสำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งปัจจุบันมีพื้นที่บางส่วนยังไม่ได้นำมาใช้ประโยชน์

- แปลงหมายเลขทะเบียน ขบ.41 ตั้งอยู่ในบริเวณตำบลสุรศักดิ์ อำเภอศรีราชา มีเนื้อที่ประมาณ 498 ไร่ 0 งาน 59 ตารางวา ปัจจุบันเป็นพื้นที่สำหรับปลูกป่า

- แปลงหมายเลขทะเบียน ขบ.575 อยู่ในตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง มีเนื้อที่ 531 ไร่ 3 งาน 22 ตารางวา และพื้นที่บางส่วนของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และยังมีพื้นที่ยังไม่ได้ประโยชน์

- แปลงหมายเลขทะเบียน ชบ.23 ตั้งอยู่ในตำบลคลองกึ่ง อำเภอบ้านบึง ปัจจุบันมีหน่วยงานราชการเข้าไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่ คือเรือนจำชั่วคราวบ้านบึง และยังมีพื้นที่อีกประมาณ 163 ไร่ 1 งาน 16 ตารางวา ยังไม่ได้ใช้ประโยชน์

- แปลงหมายเลขทะเบียน ชบ.437 ตั้งอยู่ในเขตตำบลธาตุทอง อำเภอบ่อทอง ขนาดของเนื้อที่ 882 ไร่ 0 งาน 35 ตารางวา ปัจจุบันพื้นที่ถูกประชาชนบุกรุกเข้าไปสร้างบ้านและทำไร่อ้อย

จากการศึกษาพื้นที่ของราชพัสดุแปลงต่างๆ ดังกล่าวนั้น เป็นแนวทางสำหรับการพิจารณาหาพื้นที่สำหรับขยายหน่วยงานราชการต่อไปในอนาคต

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5.13 แสดงระยะทางและเวลาในการเดินทางจากอำเภอ ถึงศาลากลางจังหวัดชลบุรี

สถานที่	ระยะทางเดินทางโดยรถยนต์	ใช้เวลาในการเดินทาง
อำเภอเมืองชลบุรี	400 เมตร	3 นาที
อำเภอพนัสนิคม	22 กิโลเมตร	35 นาที
อำเภอพานทอง	21 กิโลเมตร	35 นาที
อำเภอบ่อทอง	52 กิโลเมตร	70 นาที
อำเภอบ้านบึง	15 กิโลเมตร	20 นาที
อำเภอหนองใหญ่	55 กิโลเมตร	70 นาที
อำเภอศรีราชา	24 กิโลเมตร	30 นาที
อำเภอบางละมุง	56 กิโลเมตร	30 นาที
อำเภอสัตหีบ	86 กิโลเมตร	120 นาที
อำเภอเกาะสีชัง	39 กิโลเมตร	30 นาที + เรือ 50 นาที
รวม	370.4 กิโลเมตร	493 นาที
รวมเฉลี่ย	37.04 กิโลเมตร	49.30 นาที

ที่มาข้อมูล : ปกครองจังหวัดชลบุรี กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

ตารางที่ 5.14 แสดงระยะทางและเวลาในการเดินทางจากอำเภอต่างๆ ถึงศูนย์ราชการที่แสนโอไฮ้ จัดตั้ง ของ จังหวัดชลบุรี

สถานที่	ระยะทางเดินทางโดยรถยนต์	ใช้เวลาในการเดินทาง
อำเภอเมืองชลบุรี	30 กิโลเมตร	40 นาที
อำเภอพนัสนิคม	30 กิโลเมตร	40 นาที
อำเภอพานทอง	38 กิโลเมตร	50 นาที
อำเภอบ่อทอง	35 กิโลเมตร	46 นาที
อำเภอบ้านบึง	18 กิโลเมตร	24 นาที
อำเภอหนองใหญ่	25 กิโลเมตร	33 นาที
อำเภอศรีราชา	25 กิโลเมตร	33 นาที
อำเภอบางละมุง	35 กิโลเมตร	46 นาที
อำเภอสัตหีบ	50 กิโลเมตร	66 นาที
อำเภอเกาะสีชัง	37 กิโลเมตร	49 นาที + เรือ 50 นาที
รวม	323 กิโลเมตร	479 นาที
รวมเฉลี่ย	32 กิโลเมตร	47.9 นาที

การคาดการณ์ผลกระทบ

การคาดการณ์ผลกระทบจากข้อเสนอแนะที่ให้มีการวางแผนการใช้ประโยชน์ที่ดินของหน่วยงานรัฐในพื้นที่ใหม่ ที่มุ่งเน้นให้มีการรวมกลุ่มและกระจายตัวของหน่วยงานต่างๆ ที่เหมาะสมเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงานและการใช้ที่ดินในภาพรวม การศึกษาครั้งนี้เป็นการบ่งชี้ผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการย้ายศูนย์ราชการไปตั้งอยู่ที่ตำบลหนองไม้แดง เพื่อพิจารณาเสนอแนะมาตรการและแนวทางป้องกันแก้ไขปัญหาผลกระทบที่พึงเกิดขึ้น

1. ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

1.1 ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมด้านกายภาพ

1.1.1 สภาพภูมิประเทศ

ศูนย์ราชการจะมีการก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างต่างๆ ทั้งในลักษณะอาคารสำนักงาน โรงเรือน ที่พักอาศัย ถนน ทางระบายน้ำ การปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ และอื่นๆ ซึ่งการก่อสร้างเหล่านี้ จำเป็นต้องมีการปรับระดับผิวดิน ด้วยการถมดินในที่ตั้ง และการขุดตักดินในที่สูงหรือที่ลาดเนิน กิจกรรมเหล่านี้จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิประเทศให้แตกต่างไปจากสภาพเดิม และบริเวณข้างเคียง แต่การเปลี่ยนแปลงนี้มีขอบเขตจำกัดในพื้นที่ของศูนย์ ๘๓๓ ไร่ และเฉพาะพื้นที่บางส่วนเท่านั้นที่จะมีการก่อสร้างนั้น อีกทั้งยังมีลักษณะค่อยเป็นค่อยไปตามระยะการพัฒนา จึงประเมินว่าเป็นผลกระทบในระดับเล็กน้อย

1.1.2 ธรณีวิทยา

เนื่องจากกิจกรรมของศูนย์ราชการมิได้เกี่ยวข้องกับ การดูแลใช้ทรัพยากรธรณีในพื้นที่นี้หรือบริเวณใกล้เคียง จึงจะไม่ก่อผลกระทบต่อธรณีวิทยาบริเวณพื้นที่นี้แต่อย่างใด

1.1.3 ดิน

ลักษณะดินของพื้นที่โครงการ เป็นดินปนทราย และดินร่วนปนทราย มีการระบายน้ำดี การนำมาพัฒนาเป็นศูนย์ราชการ ซึ่งมีได้เป็นกิจกรรมที่จะมีการขุดพลิกพื้นชั้นดิน ยกเว้นในบางบริเวณอาจมีการขุดเป็นอ่างเก็บน้ำ กิจกรรมเหล่านี้มิได้เป็นการเปลี่ยนแปลงลักษณะโครงสร้างของชั้นดินเดิม จึงประเมินว่าโครงการจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อดินในระดับต่ำ

1.1.4 อุทกวิทยา/คุณภาพน้ำผิวดิน-ใต้ดิน

สภาพพื้นที่ของศูนย์ราชการ ก่อนข้างคาดเป็นลูกคลื่นจากด้านทิศ ตะวันออกสู่ทิศตะวันตก ดังนั้นเมื่อมีการก่อสร้างอาคาร และถนนของศูนย์ราชการ ย่อมทำให้มี ผลกระทบต่อการไหลของน้ำผิวดิน

ในด้านคุณภาพน้ำ จะมีน้ำเสียที่เกิดจากการใช้สอยในชีวิตประจำวัน คือ น้ำจากส้วม จากห้องอาบน้ำ จากการซักล้าง ในบริเวณที่เป็นย่านพักอาศัยและน้ำจากส้วม จาก การล้าง ทำความสะอาดต่างๆ ในส่วนที่เป็นอาคารสำนักงาน ดังนั้น ในการออกแบบโครงการควรมีการติดตั้งระบบน้ำเสียให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่ราชการกำหนด และนำน้ำทิ้งที่บำบัดแล้วไป ใช้รดต้นไม้ หรือใช้ประโยชน์อื่นๆ ตามความเหมาะสม จึงคาดว่าจะไม่มีผลกระทบด้านน้ำเสียจาก โครงการ

สำหรับน้ำใต้ดินนั้น เนื่องจากไม่มีกิจกรรมใดของศูนย์ราชการที่จะก่อ ความเสียหายต่ออุทกวิทยาและคุณภาพน้ำใต้ดิน จึงคาดว่าจะไม่มีผลกระทบ

1.2 ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมด้านชีวภาพ

สภาพพื้นที่ศูนย์ราชการหนองไม้แดง ปัจจุบันเป็นทุ่งหญ้ามีต้นไม้พุ่มขนาดเล็กขึ้นสลับ จึงมีได้เป็นแหล่งรวมความหลากหลายทางชีวภาพที่มีความสำคัญสูง ทั้งพืชและ สัตว์ป่า ด้วยสภาพดังกล่าวจึงคาดว่าเมื่อพัฒนาพื้นที่เป็นศูนย์ราชการแล้วจะไม่เป็นการเปลี่ยนแปลง ทางด้านชีวภาพที่เลวไปกว่าเดิม หากแต่จะได้มีการจัดวางผังบริเวณอย่างเป็นสัดส่วน มีการตกแต่ง สภาพภูมิทัศน์ด้วยการปลูกไม้ยืนต้นให้ร่มรื่น ตกแต่งเป็นส่วนหย่อม สวยงาม

1.3 คุณค่าการใช้ประโยชน์ของมนุษย์

1.3.1 การใช้ที่ดิน

การจัดสร้างศูนย์ราชการ นับเป็นการขยายตัวพื้นที่เมือง ในบริเวณ ใกล้เคียงกับศูนย์ราชการ ซึ่งจะเห็นได้ชัด พื้นที่เมืองที่จะขยายตัวได้จากการเพิ่มจำนวนหน่วยงาน ราชการและจำนวนข้าราชการ และยังส่งผลให้มีการเพิ่มประชากรที่เกี่ยวข้องกับข้าราชการ ผลที่ ตามมาคือ ความต้องการพื้นที่เมืองเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะพื้นที่พักอาศัยและพื้นที่พาณิชยกรรม จึงคาด ว่าเป็นผลกระทบในเกณฑ์ที่สูงต่อการใช้ที่ดิน

1.3.2 การใช้น้ำ

การใช้น้ำเพื่อการอุปโภคและบริโภคในศูนย์ราชการ คาดว่าจะได้จาก การประปาตุนริ ปริมาณน้ำเสียที่คาดว่าจะเกิดขึ้นมีน้อย สามารถใช้ระบบบำบัดน้ำเสียแบบ

ชีววิทยา ในแต่ละอาคารได้โดยเฉพาะกรณีสถานที่ทำงาน เพื่อเป็นการใช้ประโยชน์ทรัพยากรน้ำให้คุ้มค่าที่สุด น้ำทิ้งที่ผ่านมากบำบัดจนได้มาตรฐานควรนำมาใช้รดต้นไม้ในพื้นที่ศูนย์ราชการ โดยจะไม่ระบายออกทั้งภายนอก ซึ่งจะเป็นมาตรการป้องกันปัญหาสิ่งแวดล้อมต่อพื้นที่ภายนอกด้วย

1.3.2 การระบายน้ำ

ควรมีการจัดวางระบบระบายน้ำฝนในพื้นที่โดยคำนึงถึงสองทิศทางการไหลและแหล่งรับน้ำภายนอก ควรให้มีอ่างเก็บน้ำเป็นที่รวบรวมน้ำฝนไว้ชั้นหนึ่งก่อนระบายน้ำฝนออก เพื่อใช้ประโยชน์เป็นแหล่งสำรองน้ำใช้ตามความเหมาะสม จึงคาดว่าจะไม่มีผลกระทบต่อภายนอก

1.4 คุณค่าต่อคุณภาพชีวิต

1.4.1 การจัดการมูลฝอย

ปริมาณมูลฝอยที่จะเกิดขึ้นจากกิจกรรมต่างๆ ของศูนย์ราชการประเมินได้ดังนี้

สถานที่ทำงานคิดอัตราการผลิต 0.576 กก./คน/วัน (โครงการจัดทำแผนปฏิบัติการและจัดลำดับความสำคัญการลงทุนเพื่อแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมจังหวัดชลบุรี)

ประเมินเจ้าหน้าที่ ปี 2559 จำนวน 1,754 คน

ลูกจ้างยังใช้จำนวนเท่ากับปี 2539 จำนวน 3,586 คน

รวม จำนวน 5,340 คน

ประเมินปริมาณมูลฝอยที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ปี 2559

$$= 5,340 \times 0.576$$

$$= 3,075.84 \text{ กก./วัน}$$

หรือถ้าความหนาแน่นมูลฝอยประมาณ = 300 กก./ลบ.ม.

ปริมาณมูลฝอยที่จะเกิดขึ้น = 10.25 ลบ.ม./วัน

การกำจัดควรให้สุขาภิบาลบ้านสวนมาเก็บขนมูลฝอยมายังศูนย์ราชการ และขนไปกำจัด หรือศูนย์ราชการดำเนินการกำจัดเอง โดยอาจใช้วิธีเผา วิธีหมักทำปุ๋ย หรือวิธีฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล ตามความเหมาะสม อย่างไรก็ตามเพื่อลดภาระของศูนย์ ควรมอบหมายให้เป็นการดำเนินการของสุขาภิบาลบ้านสวน โดยศูนย์ราชการต้องจ่ายค่าใช้จ่ายตามอัตราที่สุขาภิบาลกำหนด จึงคาดว่าจะไม่เกิดผลกระทบด้านขยะมูลฝอยแต่อย่างใด

1.4.2 ทัศนียภาพ

การจัดสร้างศูนย์ราชการ จะเป็นการเปลี่ยนแปลงภูมิทัศน์ที่เป็นพื้นที่ว่างเปล่าให้เป็นพื้นที่ที่มีความหนาแน่นการใช้ที่ดินสูงขึ้น มีอาคารสิ่งปลูกสร้างมากขึ้น และชักนำให้มีการพัฒนาพื้นที่โดยรอบศูนย์ ให้มีความหนาแน่นสูงขึ้น โดยเฉพาะในลักษณะโครงการที่อยู่อาศัยและพาณิชยกรรม อย่างไรก็ตาม ศูนย์ราชการเป็นโครงการของรัฐที่จะต้องมีการจัดวางผังบริเวณที่มีสัดส่วนการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม มีการปรับปรุงภูมิทัศน์ให้สวยงาม จึงคาดว่าจะไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อด้านทัศนียภาพแต่อย่างใด

2. ผลกระทบทางเศรษฐกิจ

ผลดีโดยรวมที่ไม่เป็นต้นทุนของศูนย์ราชการ

2.1 การประหยัดงบประมาณของรัฐ จากการใช้ทรัพยากรทางการบริหารร่วมกันของหน่วยงาน เช่น ห้องประชุม ที่จอดรถ ฯลฯ และเป็นการแก้ปัญหาความไม่เพียงพอของอาคารสถานที่ทำงาน พื้นที่บริการประชาชน ที่จอดรถและพื้นที่ใช้สอยอื่นๆ โดยเป็นการแก้ไขปัญหาคัดเสร็จ ซึ่งจะเป็นการประหยัดมากกว่าการแก้ไขปัญหาคัดเสร็จเป็นรายหน่วยงาน

2.2 การจัดให้บริการแก่ประชาชนที่มีประสิทธิภาพสูงขึ้น จากการทำหน่วยงานมารวมกันในบริเวณเดียวกัน ทำให้ประชาชนสามารถติดต่อราชการได้สะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น

2.3 ทำให้หน่วยงานของรัฐในจังหวัดชลบุรีมีแผนการใช้ที่ดินร่วมกัน ที่เป็นของส่วนรวมหรือหน่วยงานทุกหน่วยมีแนวทางที่จะพัฒนาปรับปรุง หรือขยายหน่วยงานที่ชัดเจนและมีเอกภาพ อันจะทำให้หน่วยงานร่วมมือประสานกันอย่างใกล้ชิดยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังเพิ่มโอกาสที่จะขอรับความสนับสนุนด้านงบประมาณได้ง่ายขึ้น

2.4 นโยบาย มาตรการ แผนงาน ตลอดจนแนวทางดำเนินงาน ด้านการใช้ที่ดินและการพัฒนาหน่วยงานของรัฐในเมืองศูนย์กลางความเจริญที่ชัดเจน สามารถเร่งรัด หรือขอและจัดเตรียมการด้านต่างๆ ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ได้

2.5 การกระตุ้นให้เกิดการขยายตัวของสาขาการผลิตที่เชื่อมโยง การจัดตั้งศูนย์ราชการนี้ จะมีส่วนกระตุ้นให้ระบบเศรษฐกิจของเมืองขยายตัวอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะสาขาที่อยู่อาศัย คาดว่าจะเป็นสาขาที่ได้รับอิทธิพลจากการสร้างศูนย์ราชการเป็นอย่างสูง โดยคาดหมายว่าจะเกิดโครงการจัดสร้างที่อยู่อาศัยและย่านพาณิชยกรรมในบริเวณใกล้เคียงกับศูนย์ราชการเพิ่มขึ้น นอกจากนี้คาดว่าจะเกิดการพัฒนาคมนาคมสองฝั่งของถนนสุขุมวิท และถนนเดี่ยวเมืองในลักษณะ ribbon development ที่หนาแน่นขึ้น เพิ่มปริมาณการจราจรในถนนสุขุมวิท ซึ่งเป็นถนน

หน้าเมืองชลบุรี เกิดความคับคั่งจนมีลักษณะเป็นถนนในเมือง ทำให้เกิดการจราจรติดขัด ซึ่งรัฐควรจะมีนโยบาย และมาตรการด้านการตั้งถิ่นฐานที่ชัดเจน และจากการที่ชุมชนขยายตัวออกมาจากศูนย์กลาง จะทำให้ความต้องการเพิ่มขึ้นในด้านการคมนาคมขนส่ง ทั้งรูปแบบการเดินทาง เส้นทาง การขนส่งมวลชนจะขยายตัวมากขึ้น ชุมชนที่เกิดขึ้นใหม่ในพื้นที่จะต้องมีความต้องการสินค้าและบริการโดยเฉพาะเครื่องอุปโภค บริโภค การบันเทิง จึงเป็นตัวกระตุ้นให้มีการกระจายให้บริการจากชุมชนเดิมเข้ามายังชุมชนใหม่ที่เกิดขึ้น ส่งผลให้เกิดการขยายตัวของระบบเศรษฐกิจท้องถิ่นโดยรวม

การที่ศูนย์ราชการมีผลกระตุ้นให้เกิดการขยายตัวของสาขาการผลิตที่ต่อเนื่อง เมื่อพิจารณาในแง่พื้นที่ที่เกิดการกระจายตัวของศูนย์บริการต่างๆ ออกมาจากชุมชนเดิม เพื่อให้บริการกับชุมชนใหม่ อันเป็นการขยายตัวของเมืองนั่นเอง ซึ่งในด้านดี นับเป็นการกระจายความเจริญออกจากศูนย์กลาง แต่ในทางกลับกันอาจเกิดปัญหาของความเป็นเมือง ซึ่งเคยเกิดในศูนย์กลางเดิมขึ้นในที่แห่งใหม่ หากไม่มีมาตรการป้องกันและแก้ไข

3. ผลกระทบทางสังคม

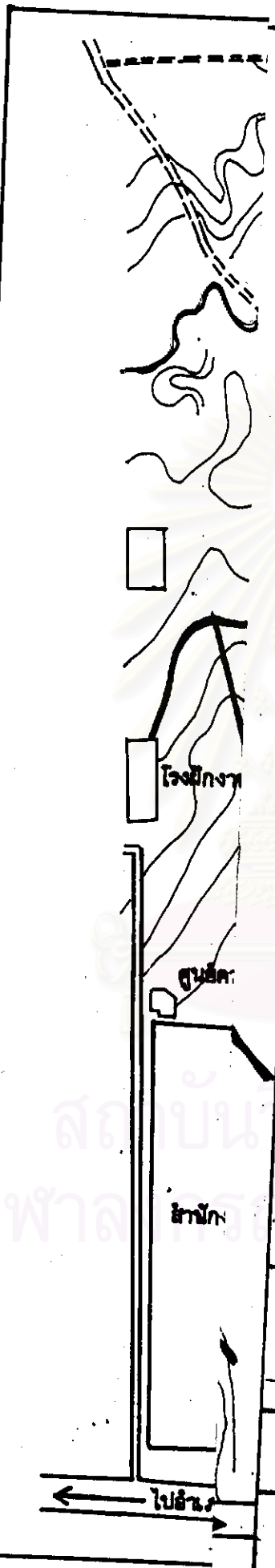
ผลกระทบด้านสังคมของการจัดสร้างศูนย์ราชการ มีได้ทั้งผลดีและผลเสีย

3.1 ผลดี

3.1.1 เจ้าหน้าที่หน่วยงานมีสิ่งแวดล้อมในการทำงานใหม่ที่มีความสมบูรณ์ครบถ้วน มีความเป็นระเบียบแบบแผน และอำนวยความสะดวกกว่าสถานที่ทำงานเดิม ก่อให้เกิดการกระตุ้นประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการที่มีหน่วยงานหลายๆ หน่วยงานอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกัน จะเกิดบรรยากาศการแข่งขันในการให้บริการทั้งระหว่างหน่วยงานด้วยกันเอง และการให้บริการประชาชนที่มาติดต่อ

3.1.2 ประชาชนที่มาติดต่อราชการ จะได้รับความสะดวกรวดเร็วกว่าเดิม โดยเฉพาะกรณีที่ต้องติดต่อหลายหน่วยงานในคราวเดียวกัน

3.1.3 ศูนย์ราชการ จะเป็นที่รวมหรือศูนย์กลางของการบริหาร ประสานงาน การพัฒนาและการระดมทรัพยากรด้านต่างๆ เพื่อแก้ไขปัญหา และอำนวยความสะดวกต่อประชาชน ซึ่งจะเป็นภาพพจน์ที่สำคัญประการหนึ่งของจังหวัดชลบุรี

สัญลักษณ์

- เส้นชั้นระดับความสูง 0-5 เมตร
- เส้นชั้นระดับความสูง 5-10 เมตร
- เส้นชั้นระดับความสูง 15-20 เมตร
- เส้นชั้นระดับความสูง 20+
- อาคารของหน่วยงานราชการปัจจุบัน
- ทิศทางการระบายน้ำฝนธรรมชาติ

เรื่อง การศึกษาทบทวนราชการเพื่อจัดตั้ง
ศูนย์ราชการของจังหวัดชลบุรี

แสดง
ทิศทางการระบายน้ำฝนธรรมชาติและ
เส้นชั้นระดับความสูง

ที่มา: สำนักงานเชียงใหม่จังหวัดชลบุรี แผนที่ 5.3

